Kulturutskottets betänkande 1986/87:12

om anslag till allmän kulturverksamhet m. m. (prop. 1986/87:100 bil. 10 delvis)

KrU
1986/87:12

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag i proposition 1986/87:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) som under huvudavsnittet F. Kulturverksamhet m. m. lagts fram under rubrikerna Allmän kulturverksamhet m. m. (anslag F 1–F 4) samt Ersättningar och bidrag till konstnärer (anslag F 5–F 9),

dels motioner med anknytning till de angivna delarna av propositionen och motioner som avser vissa övergripande kulturfrågor.

I avsnittet om övergripande kulturfrågor behandlades bl. a. frågan om komplettering av de kulturpolitiska målen. Utskottet kommer efter en utförlig diskussion fram till att det inte finns skäl förorda en sådan komplettering. I samma avsnitt föreslår utskottet med anledning av ett antal motionsyrkanden att riksdagen skall hemställa om en utredning med uppdrag att lägga fram förslag till den fortsatta utbyggnaden av det statliga stödet till regional kulturverksamhet. En rad andra frågor behandlas i samma avsnitt i betänkandet, bl. a. om sponsring och främjande av den svenska nationella kulturens utveckling.

Med ett undantag – bidrag till Immigrantinstitutet – tillstyrker utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen. Då det gäller den där föreslagna uppräkningen av visningsersättningen med 10 milj. kr. understryker utskottet med anledning av motioner starkt vikten av att anslagstillskottet används för ersättningar av en annan storleksordning än den nuvarande grundersättningen.

Vid betänkandet har fogats ett stort antal reservationer, bl. a. då det gäller de kulturpolitiska målen och det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Innehållsförteckningen ger en översiktlig bild av vilka frågor som behandlas i reservationerna.

1 *Riksdagen 1986/87. 13 saml. Nr 12*

Allmän kulturverksamhet m. m.

1. Övergripande frågor

Motioner

I motion 1986/87:Kr210 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om nödvändigheten av den svenska nationella kulturens utveckling.

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en särskild kulturfond i enlighet med vad som anförs i motionen.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den föreslagna fonden skall användas för att främja den svenska nationella kulturens utveckling.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma.

I motion 1986/87:Kr236 av Olof Johansson m. fl. (c) yrkas

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande utveckling av statens anslag till kulturen och kulturens ekonomiska villkor.

2. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om inrättande av en kultur- och folkrörelsefond baserad på delar av statens intäkter från spel och lotterier.

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande höjd ambitionsnivå i fråga om inrättande av nya grundbelopp.

4. att riksdagen beslutar bemyndiga regeringen eller myndighet regeringen bestämmer att efter prövning inleda en omfördelning av grundbelopp som avdelats till regionala skådebanor till teater- och dansinstitutioner och fria teatergrupper.

5. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs rörande de Stockholmsbaserade statliga institutionernas ansvar för kulturlivet i hela landet.

I motion 1986/87:Kr245 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om hur stödet till den regionala kulturverksamheten bör utformas på kort och lång sikt med beaktande av vad som anförts i motionen.

I motion 1986/87:Kr254 av Ingela Mårtensson (fp) och Margitta Edgren (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av statliga insatser i Göteborg och Malmö för institutioner inom kultursektorn.

I motion 1986/87:Kr271 av Kerstin Keen m. fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillsättandet av en statlig förhandlare för fördelning av kostnaderna för en ny musikteater i Västsverige.

I motion 1986/87:Kr298 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att de kulturpolitiska målen bör kompletteras med dels ett krav på konstnärlig kvalitet, dels ett krav på rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande konstnärer.

I motion 1986/87:Kr315 av Alf Svensson (c) yrkas – med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:Ub829 – att riksdagen beslutar begära att regeringen utarbetar förslag till utökat kulturellt stöd för den Sverige-finska minoriteten.

I motion 1986/87:Kr316 av Siw Persson m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga, – med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A490 –

1. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av fördelningen av grundbeloppen till institutionsteatrar, musikinstitutioner, orkestrar och museer,

2. att riksdagen hos regeringen begär att vid ovanstående översyn särskilt beaktas vad som i motionen anförs om Helsingborgs museum.

I motion 1986/87:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för kulturpolitiken,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för fördelning av offentliga kulturstöd,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sponsring av kulturlivet,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att systemet med grundbidrag till regionala institutioner bör ses över i syfte att stärka en regionalisering och garantera en väl fungerande kulturverksamhet i alla delar av landet.

I motion 1986/87:Kr434 av Magnus Persson m. fl. (s) yrkas, såvitt nu är i fråga, – med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A493 –

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förstärkta statliga resurser vid de kulturella institutionerna i Värmlands län.

Utskottet

De kulturpolitiska målen, m. m.

Liksom under tidigare år har under den allmänna motionstiden i år väckts motioner som innehåller yrkanden som avser eller har nära samband med de av riksdagen år 1974 fastställda *målen för kulturpolitiken* (prop. 1974:28, KrU 1974:15 s. 3 och 19–20, rskr. 1974:248). Enligt dessa mål skall kulturpolitiken

- medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas,
- ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet och främja kontakt mellan människor,

- motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet,
- främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet,
- utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov,
- möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse,
- garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs,
- främja ett utbyte av erfarenheter och idéer inom kulturområdet över språk- och nationsgränserna.

Sedan de sålunda preciserade målen för den svenska kulturpolitiken fastställdes, har målen fått ett konkret innehåll genom bl. a. beslut i budgetsammanhang och genom särskilda reformer inom de flesta kultursektorer.

Frågor av här aktuellt slag tas upp i motioner från samtliga oppositionspartier.

I motion Kr318 utvecklar företrädare för moderata samlingspartiet sin syn på kulturpolitiken. Motionärerna erinrar om de ökade möjligheter som bl. a. den tekniska utvecklingen skapat för den enskilde att ta del av olika kulturyttringar och att svenska folkets satsningar på kultur aldrig varit så stora som för närvarande. Motionärerna framhåller, då det gäller samhällets kulturinsatser, att samhället måste sträva efter att skapa goda arbetsmöjligheter för kulturskapare, att sprida kännedom och kunskap om vår kultur och vår kulturtradition till alla grupper i samhället, att vårda vårt kulturarv och skapa en kulturmiljö som kännetecknas av mångfald, frihet och kvalitet.

Folkpartiet framhåller i motion Kr298 att konstnärligt och annat kulturellt skapande är en lika viktig förutsättning för ett öppet, decentraliserat samhälle som politisk yttrandefrihet. Ett fritt och vitalt kulturliv är nödvändigt för att ge oss stimulans och motverka de krafter som vill förleda människan till passivitet och rädsla. Delaktighet i kulturlivet stärker fantasi, känsla, tolerans, förståelse och glädje. Motionärerna framhåller vidare bl. a. att kulturpolitiken kom sent in i den allmänna offentliga expansionen, men när reformarbetet väl hade påbörjats drevs det med kraft. Reformarbetet syftade till att de kulturpolitiska målen som alltjämt gäller skulle uppnås. Folkpartiet stödde målen vid deras tillkomst. Målen står sig också väl än i dag. Målformuleringen bör enligt motionärerna kompletteras med ett krav på konstnärlig kvalitet och ett krav på rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande konstnärer.

Centerpartiet diskuterar samhällets kulturpolitiska uppgifter i motion Kr236 men framställer inte något formellt yrkande i detta avseende utan tar i första hand i här aktuellt avseende upp frågor om statens anslag till kulturen. I motionen erinras om att samhällets engagemang på kulturområdet tar sig många former. Särskilt framhålls att yttrandefrihet och församlingsfrihet är grunden för en vital och levande kultur. Motionärerna anför att det är varken riktigt eller meningsfullt att försöka formulera generella doktriner om samhällets kulturuppgifter nu och i framtiden. Stimulans i skilda former för att främja mångfald och variation i kulturyttringarna över hela landet blir därför samhällets främsta kulturpolitiska uppgift tillsammans med åtgärder för att garantera yttrandefrihet och församlingsfrihet.

Vänsterpartiet kommunisterna tar i motion Kr210 upp en fråga som främst rör det av de kulturpolitiska målen som rör kulturarvet. Denna motion behandlas senare i betänkandet.

Enighet råder om de åtta kulturpolitiska mål som inledningsvis redovisats. Härutöver har i olika sammanhang, bl. a. motionsvägen, uttryckts önskemål om att ytterligare sådana mål skall fastställas eller att de fastställda målen skall brytas ned i delmål i högre grad än vad som hittills skett. I vissa fall har framställda krav om de kulturpolitiska målen reellt sett avsett frågan om hur dessa mål skall nås. Kraven har med andra ord avsett mera medel än mål.

De fastställda kulturpolitiska målen är väl ägnade att även i fortsättningen läggas till grund för kulturpolitiken och det finns enligt utskottets mening inte skäl att ompröva målen. Utskottet är inte heller berett att förorda att ytterligare kulturpolitiska mål fastställs. Det är naturligt att krav härom efter hand kommer fram och den omständigheten att ytterligare mål inte formellt fastställs hindrar inte att vissa sådana kan vara allmänt accepterade som riktlinjer för kulturpolitiken. Detta gäller bl. a. i fråga om kravet att kulturpolitiken skall bygga på en kvalitetssträvan.

Det är uppenbart att det också kan komma att finnas andra mål för kulturpolitiken kring vilka en långtgående enighet kan föreligga. En fortlöpande komplettering av de nu gällande åtta målen skulle emellertid enligt utskottets mening kunna uppfattas som om de mål som vid varje givet tillfälle formellt fastställts skulle ge en fullständig redovisning för de principer som gäller för kulturpolitiken. Detta skulle enligt utskottets mening vara olämpligt av det skälet att ett sådant system skulle vara ägnat att låsa fast utvecklingen.

I linje med vad som ovan sagts och med vad utskottet framhållit, framstår det som naturligt att olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträvade målen bäst skall uppnås. Detta tar sig också uttryck i olika konkreta förslag om hur kulturlivet skall få de bästa förutsättningarna för fortsatt utveckling. Utskottet har årligen anledning att ta ställning till åtskilliga sådana förslag vid behandlingen av kulturbudgeten eller av särpropositioner på kulturområdet.

Även då det gäller förslag om hur de kulturpolitiska målen skall uppnås kan många gånger stor enighet råda. Detta gäller inte minst i sådana fall där det med fog kan hävdas att ett genomförande av förslaget inte bara är ett medel för att åstadkomma ett eller flera kulturpolitiska mål utan också ett angeläget mål eller delmål. Exempel härpå är förslag om att kulturarbetarna skall tillförsäkras goda villkor. Till belysning av det sagda kan hänvisas till att det, i det kulturpolitiska mål som avser yttrandefriheten, anges att kulturpolitiken skall medverka till att skapa reella förutsättningar för att yttrandefriheten skall kunna utnyttjas.

Utskottet anser att motion Kr298 yrkande 1 och motion Kr318 yrkande 1 får anses besvarade med det anförda. Yrkandena avstyrks således.

I den ovan nämnda motionen Kr210 från vänsterpartiet kommunisterna framhålls – i likhet med vad som gjordes i en motsvarande motion förra året – flera yrkanden som syftar till att *främja den svenska nationella kulturens utveckling*. I detta sammanhang behandlas motionen, såvitt däri yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vissa synpunkter

rörande nödvändigheten av en utveckling av denna kultur (yrkande 1). Motionärerna erinrar om att det svenska samhället gått igenom en stor och mycket snabb strukturomvandling och att detta bl. a. leder till att människorna för att känna trygghet i tillvaron söker finna ett sammanhang bakåt i tiden. Vårt kulturarv måste ses som ett led i en kontinuerlig kulturhistorisk utvecklingskedja som leder fram till våra dagars kultur. Motionärerna synes också mena att den nuvarande kulturpolitiken inte beaktat det samband som enligt deras mening finns mellan kulturarvet och "gruppidentiteten och dess klassmässiga aspekter". De nationella särdragen i vår kultur måste tas till vara vid satsningarna inom kultursektorn; i dag satsar man obegränsat på en kommersiell masskultur, som förmedlar ett allmänt västerländskt ideal och med värderingar som bl. a. syftar till att omvandla individen till konsumtionsfaktor. I motionen framhålls också att efterkrigstidens materiella standardförbättringar för den svenska arbetarklassen inte följts av en alternativ kultursatsning, förenlig med arbetarklassens egna värderingar och ideologi. Den svenska arbetarklassen har inte fått tillräckligt stöd för att utveckla sin egen kultur och sina egna livsformer. Beträffande innehållet i övrigt i motionärernas motivering hänvisar utskottet till motionen.

Liksom vid behandlingen av den motion i ämnet som väcktes förra året vill utskottet hänvisa till att bland de kulturpolitiska målen ingår att kulturpolitiken skall garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs. Som också angetts ovan råder enighet om de övergripande målen för kulturpolitiken och således även om målet rörande kulturarvet. Motionärernas förslag synes närmast ha till syfte att detta mål skall betonas starkare än vad som hittintills skett och/eller att målet skall preciseras ytterligare, varvid en möjlighet är att fastställa särskilda delmål.

I överensstämmelse med vad utskottet anfört om de ovan behandlade motionsyrkandena (Kr298 yrkande 1 och Kr318 yrkande 1) anser utskottet att de fastställda målen är väl ägnade att läggas till grund för kulturpolitiken, att det inte finns skäl att göra någon inbördes prioritering mellan de olika målen och att olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträvade målen bäst skall uppnås och att bedömningen i detta hänseende bör göras vid ställningstagandet till konkreta förslag.

Utskottet anser med hänvisning till det anförda att motionsyrkandet inte bör föranleda någon åtgärd av riksdagen.

I detta sammanhang kan det också finnas skäl att i korthet erinra om följande, som avser insatser och uttalanden rörande stärkandet av den svenska kulturen. Samhällets insatser inom kulturområdet är i enlighet med de kulturpolitiska målen inriktade på att konstnärliga uttrycksformer – såväl i språkligt som i annat avseende – skall få stöd som motvikt till det som i motionen beskrivs som obegränsad kommersiell masskultur. Svenskämnet har fått en förstärkt ställning på högstadiet; i 1985 års budgetproposition (bil. 10 s. 17) framhölls att ämnet svenska utgör det kanske viktigaste instrumentet för att förmedla vårt gemensamma kulturarv till nya generationer. Efter beslut under riksmötet 1984/85 ges det ut en särskild klassikerserie för skolan. I sitt yttrande till konstitutionsutskottet över proposition 1984/85:199 om radio- och TV-sändningar i kabelnät uppehöll sig kulturutskottet ingående vid de kultur- och mediepolitiska effekterna av förslag i propositio-

nen (se KrU 1984/85:6y s. 4–6). Utskottet framhöll därvid att när ny teknik – såsom satelliter och kabelnät för ljudradio- och TV-sändningar – tas i bruk är det enligt utskottets uppfattning viktigt att de kulturpolitiska målen är vägledande för planering och åtgärder. Utskottet ansåg vidare att det är av utomordentlig betydelse att den nationella kulturen inom landet som helhet och i de olika delarna av landet kan hävda sig. Då det gäller Sveriges Radio och dess ansvar för hävdandet av den svenska kulturen vill utskottet hänvisa till behandlingen av propositionen om Sveriges Radios verksamhet m. m. (prop. 1985/86:99, KrU 1985/86:21).

Vad utskottet anfört i det föregående stämmer i allt väsentligt överens med vad som anfördes förra året. Utskottet vill här tillägga att – enligt utskottets bedömning – intresset att värna om och främja den svenska nationella kulturen vuxit sig allt starkare. Utskottet vill härvidlag särskilt peka på det starkt ökade intresset för att främja det svenska språket.

I partimotion Kr236 från centerpartiet hävdas att *statsutgifterna för kulturändamål* i förhållande till den totala statsbudgeten sjunkit kraftigt sedan budgetåret 1979/80, något som måste betyda bl. a. att kulturutbudet minskat och kulturarbetarnas villkor försämrats. Statens minskade åtagande har också, menar motionärerna, medfört en kostnadsövervältring på kommunerna. Motionärerna vill få till stånd en ingående analys av kulturens ekonomiska villkor i vårt land, en analys som bör ligga till grund för formulering av *långsiktiga handlingslinjer*. Därvid bör ingående prövas möjligheterna att finna kompletterande finansieringskällor för kulturen. Motionärerna vill också att det fastställs ett kulturellt enprocentsmål för år 2000.

Med anledning av motion Kr236 i här aktuell del (yrkande 1) vill utskottet anföra följande.

Utskottet delar motionärernas uppfattning så till vida att det är utomordentligt viktigt att det sker en kartläggning och utvärdering av gjorda insatser på kulturområdet och att slutsatser för framtiden dras av vad som därvid kommer fram. Detta ställningstagande står helt i överensstämmelse med den inställning utskottet gett uttryck för då centerpartiet under tidigare år begärt en utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut (se KrU 1983/84:18 s. 9–11, KrU 1984/85:16 s. 6–7 och KrU 1985/86:18 s. 7–9). Som utskottet framhöll förra året (s. 8 i sistnämnda betänkande) kan man räkna med att inom olika delar av kultursektorn särskilda utredningsuppdrag i syfte bl. a. att gjorda insatser skall utvärderas kommer att ges av regeringen och att översynsprojekt bl. a. av riksrevisionsverket kommer att initieras. Sådan utredningsverksamhet kan liksom hittills läggas till grund för delreformer och ge stoff till den fortgående kulturpolitiska debatten, anförde utskottet vidare. Utskottet utvecklade förra året sina synpunkter ytterligare under hänvisning till resultatet av den s. k. KOSK-utredningen.

Då det däremot gäller motionärernas slutsatser om anslagsutvecklingen på kulturområdet och om behovet och lämpligheten av ett riksdagsinitiativ i här aktuellt avseende har utskottet en uppfattning som avviker från motionärernas.

Utbildningsdepartementet publicerade hösten 1985 en översikt rörande reformer och anslagsutveckling på kulturområdet 1960/61–1985/86. Utred-

ningsmannen har med anledning av innehållet i motion Kr236 följt upp utredningen och gjort beräkningar som visar att om man bortser från statsskuldräntorna de statliga kulturanslagen mellan budgetåren 1980/81 och 1986/87 ökat från 0,55 % till 0,65 % av statsbudgeten. Vid beräkningarna i motionen torde, som framgår av en promemoria av utredningsmannen, hänsyn inte ha tagits till att kulturanslag under budgetåret 1986/87 beviljats även efter förslag under andra littera inom departementsorganisationen än budgetåret 1980/81. Utskottet anser således att det väl kan hävdas att statsmakterna under 1980-talet gett kultursektorn ökade resurser.

Vad som anförs i motionen aktualiserar frågan om en förbättrad kulturstatistik såväl då det gäller statens och primär- och landstingskommunernas insatser som i andra avseenden, exempelvis beträffande kulturarbetarnas villkor.

Som framgår av årets budgetproposition finns det emellertid skäl räkna med att – utan något riksdagsinitiativ – en avsevärd förbättring av kulturstatistiken skall kunna komma till stånd inom en nära framtid. Det föreslås att en besparing på 200 000 kr. görs i anslaget till statens kulturråd för budgetåret 1987/88 och att medlen skall användas för att förbättra statistikförsörjningen på kulturområdet. Civilministern lägger fram förslag om förbättring av kultur- och mediestatistik (bil. 15 s. 44). Civilministern anser det angeläget att den reguljära statistikproduktionen inom nämnda område förbättras. Det föreslås att produktionen skall omfatta – utöver befintlig statistik om bibliotek och studieförbund – bl. a. samhällets utgifter för kultur, kommunala kulturutgifter, översiktlig massmediestatistik och museistatistik. Civilministern ansluter sig till vad SCB anfört om behovet av utvecklingsarbetet för en kultur- och medieinriktad individstatistik. Han framhåller därutöver behovet av utvecklingsarbete för statistik på vissa områden, nämligen bl. a. kulturarbetarnas förhållanden (SCB i samråd med konstnärsnämnden och konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd – KLYS) och musik. Påbörjandet av en kulturstatistisk databas ingår också i utvecklingsarbetet.

Kulturministern framhåller att i fortsättningen bör kulturrådet i första hand svara för teater- och dansstatistik samt – som framgår av det ovan nämnda – delta i arbetet med statistiken om samhällets kulturutgifter (bil. 10 s. 334).

Utskottet vill också nämna att det inom kort kommer att publiceras en kulturstatistisk översiktspublikation, som motsvarar den år 1981 utgivna publikationen Kulturstatistik: verksamhet, ekonomi, kulturvanor 1960–1979.

Ett bifall till regeringens förslag om förbättrad kulturstatistik synes vara väl ägnat att tillgodose det behov som finns på området.

I den mån motionen syftar till en bedömning av resursfrågor på kulturområdet vill utskottet framhålla att dessa i första hand får prövas i budgetsammanhang. I det följande behandlar utskottet frågor om sponsring och kulturfonder.

Vad utskottet anfört i det föregående leder enligt utskottets mening till slutsatsen att motionsyrkandet bör avstyrkas (Kr236 yrkande 1).

Företrädare för moderata samlingspartiet vill att riksdagen skall göra ett uttalande av innehåll att många självständiga organ bör fördela offentligt kulturstöd (motion Kr318 yrkande 3). Först om så sker, menar motionärerna, skapas garantier för att skiftande värderingar och ambitioner kan göra sig gällande och att kulturskaparna får ökad frihet.

Utskottet vill framhålla att yrkandet har nära samband med krav i motionen om att kulturrådets uppgifter skall överflyttas till andra organ. Detta krav behandlas senare i detta betänkande (p. 2).

Utskottet erinrar om att en rad självständiga organ svarar för fördelningen av offentligt kulturstöd. Stöd utgår från såväl stat som landsting och kommuner. Det statliga kulturstödet fördelas inte bara av kulturrådet utan även av en rad andra myndigheter och organ, bland dem konstnärsnämnden, riksarkivet, riksantikvarieämbetet och Svenska institutet.

Utskottet avstyrker motionen i här aktuell del.

Statligt stöd till regional kulturverksamhet, m. m.

Kulturpolitiken skall enligt de kulturpolitiska målen främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. Den skall vidare bl. a. utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov.

Till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner samt till regionala museer och regionala bibliotek utgår stöd i form av bidrag till ett antal grundbelopp. Riksdagen fastställer det totala antalet grundbelopp för resp. ändamål. Fördelningen på institutioner görs av statens kulturråd. I enlighet med riksdagens principbeslut hösten 1984 skall huvuddelen av verksamheten vid regionmusiken och Rikskonserter överföras till landstingen fr. o. m. den 1 januari 1988. Den regionala kulturminnesvården har sedan år 1976 en organisation med länsantikvarier knutna till länsstyrelserna. Regeringen har i dagarna förelagt riksdagen proposition 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar. I propositionen betonas att i de fortsatta strävandena från statens sida att bidra till att utveckla museiväsendet regionalt måste också de centrala museerna ta ett ökat ansvar. Det är angeläget att de centrala museernas kunskaper och kompetens inom respektive ämnesområde kommer de regionala museerna till del. Utskottet får anledning att senare under våren ingående diskutera förslagen i propositionen.

I motioner från samtliga fem riksdagspartier tas frågor som avser det kulturpolitiska decentraliseringsmålet upp. Motionernas syfte är att insatser skall göras för att främja detta mål. En genomgående utgångspunkt för motionärerna är grundbeloppssystemet. Flera av motionerna innehåller en utförlig diskussion rörande den regionala fördelningen av det statliga kulturstödet. Utskottet hänvisar i detta hänseende till motionerna. I korthet kan motionärernas krav beskrivas på följande sätt.

En ökning av antalet grundbelopp, som uteslutande skulle tillföras orter utanför Stockholm, förordas i motion Kr236 (c) och – i avvaktan på en mera långtgående reform – i motion Kr245 (vpk). I motion Kr236 vill motionärer-

na därtill att en omfördelning skall göras av grundbelopp från regionala skådebanor till teater- och dansinstitutioner och fria teatergrupper. Även i motion Kr316 (fp) föreslås en översyn av fördelningen av grundbelopp, nämligen i fråga om grundbelopp som utgår till teatrar, musikinstitutioner, orkestrar och museer; motionen har i här aktuell del sin utgångspunkt i skånska kulturproblem, bl. a. sådana som är en följd av att kulturinstitutionerna är koncentrerade till de större orterna i västra Skåne.

I motion Kr245 framhålls att vid den förordade utbyggnaden av det nuvarande systemet särskilt de större kommunernas behov och roll i kulturpolitiken måste beaktas. Det framhålls att institutionerna i storstadskommunerna har regionalt ansvar för betydligt fler människor än kommunernas egna invånare.

I denna motion liksom i flera andra tas motsvarande spörsmål upp till diskussion utifrån ett mer långsiktigt perspektiv. Ett nytt system för det regionala kulturstödet bör utarbetas, där kulturell jämlikhet mellan landets kommuner bör vara ledstjärna. Motionärerna pekar på möjligheten att man indelar landet i ett antal kulturcentrum och därigenom med ökade statliga resurser och en samlad kommunal och landstingskommunal insats säkerställer kulturbehovet för ett stort antal människor.

Likartade synpunkter framförs i motion Kr254 (fp), där det framhålls att Malmö och Göteborg bör få det statliga stöd som behövs för det kulturutbud som dessa kommuner i praktiken ger åt en hel region. De båda kommunerna bör få kompensation för de merkostnader de har som regionala kulturcentrum.

Även motion Kr318 (m) innehåller ett yrkande rörande grundbeloppssystemet. Detta bör enligt motionärerna ses över i syfte att stärka en regionalisering och garantera en väl fungerande kulturverksamhet i alla delar av riket. I motionsmotiveringen anförs att det kan ifrågasättas om det nuvarande systemet med grundbelopp är tillräckligt flexibelt för att bl. a. det kravet skall fyllas att de regionala institutionerna skall ta ansvar för "sina" områden. Motionen synes således i vissa delar ha samma inriktning som motionerna Kr254 och Kr245.

Utskottet vill här också nämna att det i motion Kr236 anförs att regionala kulturinstitutioner måste ta ansvar för hela den region de verkar i och inte bara för den ort i vilken de är belägna.

Vid olika tillfällen under senare år har utskottet understrukit vikten av att statsmakterna strävar efter att leva upp till det inledningsvis angivna decentraliseringsmålet inom kulturpolitiken. Utskottet har också starkt framhållit att det primära ansvaret för den regionala kulturverksamheten åvilar landstingen och kommunerna. Samtidigt har utskottet pekat på att det statliga grundbeloppssystemet har inneburit en stimulans för landsting och kommuner att starta regionala och lokala institutioner. Utvecklingen sedan 1974 visar att i den mån ytterligare grundbelopp tillkommit har dessa med ett fåtal undantag beräknats för institutioner utanför storstadsområdena. Utskottet har senast vid budgetbehandlingen 1985 (KrU 1984/85:16 s. 8) framhållit att utbyggnad av kulturverksamheten i underförsörjda regioner tillhör de uppgifter som måste prioriteras under de närmaste åren. Utskottet har vidare bl. a. påpekat att decentraliseringssträvandena måste ses i ett

relativt långt tidsperspektiv. Det kan också finnas anledning att här erinra om att utskottet inte varit berett att förorda att nuvarande resurser inom grundbeloppssystemet omfördelas från institutionerna i storstadsområdena för att tillgodose decentraliseringsmålet. Slutligen bör nämnas att utskottet också motsatt sig en nedskärning av verksamheten vid centrala institutioner, som står utanför grundbeloppssystemet; verksamheten vid de centrala institutionerna är av vital betydelse för att stimulera utvecklingen inom kulturlivet.

Vad utskottet sålunda anfört i olika sammanhang står väl i överensstämmelse med regeringsförslag som lagts fram, bl. a. i budgetpropositioner. I årets budgetproposition redovisar kulturministern i ett särskilt avsnitt vissa synpunkter om kultur och regional utveckling (bil. 10 s. 23). Han anför bl. a. att efter hand som kulturlivet vitaliserats på allt flera platser i landet har kulturens betydelse för den allmänna regionala utvecklingen kommit att framstå allt tydligare. En aktiv kulturverksamhet är en nödvändig tillgång för ett regionalt centrum som vill förbättra arbets- och utvecklingsmöjligheterna, anför han vidare bl. a.

Utskottet ställde sig förra året bakom förslag i budgetpropositionen om en förstärkning av bl. a. de regionala teater- och museistöden. Kulturministern räknade med att uppbyggnaden av stödet till de regionala teater- och dansinstitutionerna samt museerna borde kunna fullföljas under en treårsperiod genom en total förstärkning om 100 grundbelopp, varav 65 på teaterområdet och 35 på museiområdet. Som en första etapp i denna uppbyggnad anvisade riksdagen – på förslag av regeringen och efter tillstyrkande av utskottet – medel för en ökning under innevarande budgetår med 25 grundbelopp för de regionala teatrarna och 10 grundbelopp för museerna. De nya grundbeloppen har i enlighet med det syfte som låg bakom riksdagsbeslutet tillförts de mindre teatrarna och museerna. Utvecklingen av länsbiblioteksstödet har innevarande budgetår fortsatt i enlighet med 1985 års beslut om litteratur och bibliotek.

I årets budgetproposition läggs fram förslag som utgör en andra etapp i den redovisade treåriga uppbyggnadsplanen. Sålunda föreslås en förstärkning av stödet till de regionala teatrarna med 15 grundbelopp och till de regionala museerna med 10 grundbelopp. Satsningarna tar sikte på att skapa bättre förutsättningar för de små institutionerna. Därutöver har i propositionen i enlighet med förslag av kulturrådet räknats med en viss förstärkning av bidraget till teaterverksamheten i Västernorrlands län som stöd till regionteaterns nystartade ensemble i Sundsvall. Länsbiblioteken föreslås – i enlighet med riksdagens tidigare beslut – tillföras 35 nya grundbelopp nästa budgetår. I detta fall är det fråga om en omfördelning från lokalt till regionalt stöd.

Beträffande motionsyrkandena vill utskottet mot bakgrund av den lämnade redovisningen anföra följande.

Den lämnade redovisningen visar att det finns en långtgående enighet om vikten av att den regionala kulturverksamheten ges goda möjligheter att utvecklas. Enligt utskottets mening är det därför angeläget att regeringen snarast tillsätter en utredning som får i uppdrag att lägga fram förslag till den fortsatta utbyggnaden av det statliga stödet till regional kulturverksamhet.

Det är nämligen nödvändigt att, sedan den pågående utbyggnaden av grundbeloppssystemet slutförts budgetåret 1988/89, reformarbetet fortsätter utan avbrott.

Utredningsarbetet bör inte bindas av några detaljerade direktiv. Det bör således inte finnas något hinder för utredningen att föreslå ett bidragssystem som har en annan konstruktion än det nuvarande grundbeloppssystemet. Erfarenheterna från det statsbidragssystem som kommer att gälla på musikområdet efter omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter kan uppenbarligen få betydelse vid bedömningen i detta avseende. Utskottet vill samtidigt slå fast att huvudmännen för regionala och centrala kulturinstitutioner torde se betydande fördelar i det nuvarande systemet, eftersom det ger en möjlighet för dem att planera relativt långsiktigt; visserligen fördelas grundbeloppen årligen av statens kulturråd men reellt sett kan det inte komma i fråga att minska antalet grundbelopp till en institution från ett år till ett annat om inte tungt vägande skäl föreligger. Denna omständighet manar till stor försiktighet vid överväganden rörande en övergång till en annan bidragskonstruktion. Utskottet vill dock i sammanhanget peka på att ett bibehållande av systemet i ett längre perspektiv kan leda till komplikationer i vart fall på musikområdet, där regionerna skall få statligt stöd genom överföring av resurser från främst regionmusiken, vilka resurser skall fördelas till de olika regionerna efter särskilda förhandlingar. Enligt musikreformen bör en regional politisk planering som utgår från musiklivets totala situation inom regionen göras (prop. 1984/85:1, KrU 1984/85:7, rskr. 1984/85:53). Detta innebär bl. a. att även symfoniorkestrar, som omfattas av grundbeloppssystemet, skall omfattas av sådan planering.

Under det av utskottet förordade utredningsarbetet måste särskild uppmärksamhet ägnas åt frågan om stödet till institutioner i Göteborg, Malmö och andra större kommuner utanför Stockholmsområdet. Bl. a. har teater-, dans- och musikinstitutionerna i de nämnda kommunerna tillförts betydande resurser genom kommunala insatser och skillnaden mellan antalet årsanställda och antalet grundbelopp är stort för institutionerna. Dessa har stor kulturpolitisk betydelse för regioner som också omfattar ett stort antal andra kommuner. Det är förståeligt att de kommuner, i vilka institutionerna finns, kan ha svårigheter att tillföra ytterligare resurser. I anslutning till det sagda vill utskottet erinra om den modell för regional samverkan på musikområdet som nu finns bl. a. i Västsverige och Skåne. I båda fallen sker en samverkan mellan landsting och primärkommuner (se KrU 1984/85:7 s. 10).

Beträffande frågan om en förstärkning av det regionala kulturstödet på kort sikt är frågan i hög grad beroende av vilka resurser som kan ställas till förfogande för ändamålet. Som redovisats i det föregående pågår en satsning på teater- och museiområdet avseende en treårsperiod som sträcker sig t. o. m. budgetåret 1988/89. Satsningen avser mindre institutioner. Eftersom utskottet inte anser sig böra förorda en omprövning av ställningstagandet förra året till ambitionsnivån beträffande utbyggnaden av grundbeloppssystemet är utskottet inte berett föreslå någon åtgärd i vad motionerna avser ytterligare förstärkningsinsatser under treårsperioden. Utskottet kan inte nu förorda någon omfördelning av grundbelopp.

Vad utskottet anfört om den fortsatta utbyggnaden av det statliga stödet

till regional kulturverksamhet bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av följande motioner, nämligen Kr236 yrkandena 3 och 4, motion Kr245, motion Kr254, motion Kr316 yrkande 1 och motion Kr318 yrkande 5.

Utskottet avstyrker yrkande 2 i motion Kr434 (s). I motionen framhålls att det finns ett behov av att förstärka de statliga resurserna till *de kulturella institutionerna i Värmlands län*. Utskottet anser att behovet av sådant stöd får prövas på samma sätt som stödet till andra regioner.

Utskottet har inhämtat att det till utbildningsdepartementet kommit in framställningar från *Göteborgs kommun* rörande statligt stöd till en *ny musikteater*. Ärendet bereds i regeringskansliet. Med hänsyn härtill påkallar motion Kr271 (fp) inte någon riksdagens åtgärd. Kravet i motionen innebär att det skall tillsättas en statlig förhandlare för fördelning av kostnaderna för en sådan teater.

Helsingborgs museum bör tilldelas grundbelopp, menar motionärerna bakom motion Kr316 (fp).

Statsbidrag för regional museiverksamhet m. m. utgår till endast en mottagare i varje län. Det undantaget finns dock att även Malmö och Göteborgs kommunala museer får grundbidrag. Utskottet, som vill erinra om att det för närvarande pågår en utbyggnad av det statliga stödet till regionala museer som nu är berättigade till stöd men som har ett mindre antal grundbelopp än 15, avstyrker motionsyrkandet (yrkande 2).

I detta avsnitt behandlar utskottet slutligen motion Kr236, såvitt avser vissa *Stockholmsbaserade institutioners ansvar för kulturlivet i hela landet* (yrkande 5). Operan, Dramaten och de statliga museerna är nationella resurser som inte enbart får förbehållas Stockholmsområdet, anförs det. Motionärerna ger en rad exempel på lämpliga åtgärder i motionens syfte, bl. a. ökad turnéverksamhet, ökad samverkan mellan radio/TV och olika kulturinstitutioner och ökad utlåning från de statliga museerna i Stockholm till de regionala samlingarna.

Utskottet vill framhålla att den i motionen aktualiserade frågan har särskilt uppmärksammats i förra årets budgetproposition (bilaga 10 s. 52–53). Där framhölls att det ter sig naturligt att vissa i propositionen föreslagna satsningar på de centrala kulturinstitutionerna kombineras med en strävan att få till stånd ett bättre nationellt utnyttjande av de resurser som de centrala institutionerna har. Utskottet instämde i uttalandet. Synsättet överensstämmer med det som kommer till uttryck i motionen.

Det finns här också skäl att nämna att regeringen i dagarna lagt fram proposition 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar. Som ovan angetts måste enligt propositionen de centrala museerna ta ett ökat ansvar för att utveckla museiväsendet regionalt. Med hänsyn till det anförda anser utskottet det inte erforderligt med någon åtgärd av riksdagen med anledning av motionsyrkandet (yrkande 5). Utskottet vill i detta sammanhang också hänvisa till att utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande KrU 1985/86:21 om Sveriges Radios verksamhet m. m. uttalade att utskottet ansåg sig kunna utgå från att Sveriges Television ägnar frågan om televisering av teaterföreställningar stor uppmärksamhet under den kommande avtalsperioden. Utskottet vill ånyo framhålla vikten av sådana televiseringar liksom

av att en ökad uppmärksamhet ägnas frågan om de nationella scenernas möjligheter att sända ut turnéer.

Sponsring. Kulturfonder

Sådan bidragsgivning från enskilda och företag till kulturinstitutioner som kallas sponsorverksamhet eller *sponsring* har behandlats av utskottet flera gånger de senaste åren, senast i betänkandet KrU 1985/86:18 (s. 16–17, 87–88).

Enligt motion Kr210 (vpk) bör riksdagen uttala att sponsring inom kulturlivet inte bör förekomma (yrkande 4). Sponsring utgör ett oerhört hot mot den konstnärliga friheten och yttrandefriheten, hävdas det i motionen. Motionärerna anser att företagens ökade kulturella intressen bör tas till vara på det sättet att de får möjlighet att medverka i en särskild kulturfond. I motionen framställs särskilda yrkanden rörande en sådan fond. Även dessa yrkanden behandlas under förevarande avsnitt.

Motionärerna bakom motion Kr318 (m) intar en helt annan ståndpunkt i sponsringsfrågan. De ställer sig mycket positiva till sponsring och anför bl. a. att genom sponsring kan kulturlivet bli rikare eftersom nya projekt som annars inte kommit till stånd kan genomföras. De framhåller också att många förnämliga kulturaktiviteter både i vårt land och utomlands har finansierats med privata medel som skapat förutsättningar för konstnärer, musiker och skådespelare att få nya arbetsuppgifter. Samtidigt har medborgarna fått möjligheter till kulturupplevelser som bidragit till ökat intresse för kultur i stort.

I utskottets betänkande KrU 1983/84:18 (s. 8) återgavs det uttalande om sponsring från föredragande statsrådet som fanns intaget i 1984 års budgetproposition. Statsrådet hade bl. a. anfört att det inom vissa områden såsom industriminnesvården och kultur i arbetslivet kan vara motiverat att företagen stöder eller helt svarar för kulturverksamheten. Inom andra områden kan man enligt statsrådets mening inte underskatta riskerna för en snedvridning av kulturinstitutionernas verksamhet om t. ex. tillfälliga evenemang gynnas på bekostnad av basarbetet.

Utskottet vill framhålla att sponsring, som i praktiken innebär att olika kulturaktiviteter utnyttjas främst för de stora företagens marknadsföring, måste skiljas från den äldre form av stöd till kultur och kulturutövare som brukar betecknas som mecenatskap.

Utskottet erinrar om att riksdagen åren 1984, 1985 och 1986 anslutit sig till vad föredragande statsrådet i enlighet med den lämnade redovisningen anfört om sponsring i 1984 års budgetproposition. Riksdagen har samtidigt avslagit motionsyrkanden av likartat slag som de nu aktuella yrkandena (KrU 1983/84:18 reservation 3, KrU 1984/85:16 reservation 6 och KrU 1985/86:18). Utskottet vill åter betona vikten av att olika former av sponsring inte leder till att verksamheten påverkas. Som utskottet tidigare framhållit (se bl. a. KrU 1982/83:24 s. 5) visar erfarenheterna från andra länder att det främst är kulturinstitutionerna och den etablerade konsten som får sponsorstöd. Om så skulle bli fallet även i Sverige skulle ytterligare ekonomisk obalans kunna uppstå till nackdel för konst som söker nya vägar.

Som kulturrådet framhållit kan bidragsgivningen i form av sponsring sannolikt inte på ett väsentligt sätt bidra till ändrade ekonomiska förutsättningar för kulturverksamheten. Enligt vad utskottet tidigare uttalat anser utskottet att regeringen noga bör följa utvecklingen beträffande sponsorverksamhet. Det är härvidlag viktigt att de kulturpolitiska målen beaktas och att man uppmärksammar effekterna på kulturlivet. Erfarenheterna i fråga om sponsring och likartade företeelser i vårt land från senare år och särskilt från den senaste tiden ger enligt utskottets mening särskild anledning till vaksamhet på området.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr210 yrkande 4 och motion Kr318 yrkande 4.

Förra våren gav riksdagen på hemställan av utskottet regeringen till känna vissa synpunkter om närmare överväganden om möjligheterna att skapa en eller flera *kulturfonder*. Utskottet hänvisar till den utförliga diskussionen i utskottsbetänkandet (KrU 1985/86:18 s. 16–17).

Enligt vad utskottet inhämtat bereds riksdagens framställning inom regeringskansliet. Med hänsyn härtill påkallar enligt utskottets mening motion Kr210 (vpk) inte någon riksdagens åtgärd, såvitt i motionen behandlas frågan om inrättandet av en särskild kulturfond, som skulle användas för att främja den svenska nationella kulturens utveckling (yrkandena 2 och 3). I sistnämnda hänseende innebar vad utskottet anförde förra året att fondfrågan inte borde begränsas till att avse endast överväganden om en fond med nämnda inriktning.

I detta sammanhang behandlar utskottet också motion Kr236 (c), såvitt däri förordas att det skall inrättas en *kultur- och folkrörelsefond* baserad på delar av statens intäkter från spel och lotterier (yrkande 2).

I det nämnda riksdagsärendet uttalade utskottet bl. a. att ett kontinuerligt statligt stöd inte skall utgöra en nödvändig förutsättning för tillkomsten av kulturfonder. I sammanhanget erinrade utskottet också om den möjlighet som kan finnas att ge bidrag av lotterimedel från intäkter från Kulturlotteriet.

Utskottet, som så sent som i november 1986 avstyrkte ett motionsyrkande med samma innehåll som det nu aktuella, kan inte finna att det finns skäl för riksdagen att ta något ytterligare initiativ i fondfrågan. Härvidlag vill utskottet särskilt framhålla att så länge de av riksdagen begärda överväganden om kulturfonder inte föreligger, det inte är påkallat att riksdagen tar ställning till frågan om sådana fonder skall ha ett vidare syfte än vad som förutsattes förra året. Det finns inte heller anledning för riksdagen att nu uttala sig för ett mer omfattande statligt stöd än vad som anges i det tidigare riksdagsbeslutet. Motion Kr236 avstyrks således i aktuell del. Utskottet vill i detta sammanhang nämna att utskottet i början av nästa riksmöte kommer att behandla ett antal motioner som rör bl. a. föreningslivets möjligheter att få intäkter genom lotteriverksamheten.

Ett utökat kulturellt stöd bör ges till den Sverige-finska minoriteten, dvs. den finskspråkiga gruppen i Sverige, anser Alf Svensson i motion Kr315. I motionsmotiveringen, som finns i motion Ub829, anförs i huvudsak att den Sverige-finska identiteten bäst stärks genom att ett ökat antal radio- och TV-program produceras i Sverige och genom att stödet till övrigt finskspråkigt kulturliv förstärks, däribland till teater, kyrka ,föreningar, tidningar och tidskrifter.

Utskottet lämnade förra året – i yttrande till socialförsäkringsutskottet över en likartad motion (KrU 1985/86:5 y) – en relativt utförlig redovisning för det omfattande stödet till de i Sverige bosatta finländarnas kulturaktiviteter. Utskottet hänvisar till redovisningen. Som komplettering till denna vill utskottet nämna att i proposition 1985/86:99 om Sveriges Radios verksamhet m. m. framhölls att den finskspråkiga gruppens rätt till programservice i radio och TV måste anses ha en delvis annan karaktär än övriga invandrargrupper med hänsyn till såväl de historiska banden mellan Sverige och Finland som gruppens storlek. Utskottet erinrade i sammanhanget om den nordiska språkkonventionen, det nordiska avtalet om kulturellt samarbete samt överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad (KrU 1985/86:21 s. 28). En särskild utredare har tillkallats med uppgift att undersöka förutsättningarna för en utökad överföring av svenska TV-program till Finland och finländska TV-program också till Sverige. Utskottet vill här slutligen nämna att samarbetsgruppen mellan Sverige och Finland för Sverigefinländska kulturfrågor nyligen har lagt fram en lägesrapport som innehåller bl. a. en redovisning för stödet till finsk kulturverksamhet i Sverige.

Mot den redovisade bakgrunden avstyrks motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *de kulturpolitiska målen*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Kr298 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 1,

2. beträffande *främjande av den svenska nationella kulturens utveckling*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr210 yrkande 1,

3. beträffande *statsutgifterna för kulturändamål m. m.*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr236 yrkande 1,

4. beträffande *fördelningen av kulturstöd*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr318 yrkande 3,

5. beträffande *det statliga stödet till regional kulturverksamhet*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Kr236 yrkandena 3 och 4, 1986/87:Kr245, 1986/87:Kr254, 1986/87:Kr316 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. beträffande *det statliga stödet till de kulturella institutionerna i Värmland*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr434 yrkande 2,
7. beträffande *ny musikteater i Göteborg*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr271,
8. beträffande *Helsingborgs museum*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr316 yrkande 2,
9. beträffande *Stockholmsbaserade institutioners ansvar för kulturlivet i hela landet*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr236 yrkande 5,
10. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Kr210 yrkande 4 och 1986/87:Kr318 yrkande 4,
11. beträffande *kulturfond för den svenska nationella kulturens utveckling*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Kr210 yrkandena 2 och 3,
12. beträffande *en kultur- och folkrörelsefond finansierad genom statlig spelverksamhet*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr236 yrkande 2,
13. beträffande *kulturellt stöd för Sverigefinnar*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr315.

2. Statens kulturråd

Regeringen har under punkt F 1 (s. 330–334) föreslagit riksdagen att
1. ta del av vad som i propositionen anförts om statens kulturråds organisation,
2. till Statens kulturråd för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 16 042 000 kr.

Motion

I motion 1986/87:Kr265 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,
1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående kulturrådets ställning.

I motion 1986/87:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statens kulturråds uppgifter.

Utskottet

En *översyn har gjorts av statens kulturråd*, som inrättades i samband med 1974 års kulturpolitiska beslut. Syftet med översynen har varit att anpassa uppgifter och organisation till den utveckling som ägt rum. I sistnämnda hänseende erinras i propositionen om att kulturrådet har fått ökad betydelse som förvaltningsorgan bl. a. genom det ökade behovet av att granska och

utvärdera de statliga insatserna. I samma riktning verkar också rådets ökade uppgifter med att fördela bidrag till olika ändamål.

Det ankommer på regeringen att ta ställning till huvuddelen av de förslag som redovisas av utredningen. Kulturministern anser det emellertid väsentligt att riksdagen får information om de principiella aspekterna på hithörande frågor. Riksdagen bereds tillfälle att ta del av vad som anförts om kulturrådets organisation.

Då det gäller synpunkter på myndighetens roll och uppgifter hänvisar utskottet till propositionen (bil. 10 s. 332) i den mån synpunkterna inte berörs i det följande.

Under utredningsarbetet har ägnats betydande uppmärksamhet åt frågan om behovet av de nuvarande nämnderna, till vilka regeringen enligt nuvarande regler utser ett stort antal ledamöter. Kansliets behov av särskild sakkunskap bör kunna tillgodoses via särskilda referensgrupper.

Kulturministern anför, efter ett ingående resonemang om de nuvarande nämnderna, följande:

Jag delar utredningens uppfattning att det bör vara möjligt att i framtiden basera förtroendemannaorganisationen på dels en styrelse med ett övergripande ansvar, dels referens- och arbetsgrupper som tillför arbetet den nödvändiga expertkunskapen på olika delområden. Styrelsen får med denna ordning överta en del av de funktioner som nämnderna fyllt. Arbets- och referensgruppernas roll och uppgifter kan smidigt anpassas till arbetsläget. Det bör ankomma på kulturrådet att avgöra vilka grupper som skall finnas och utse ledamöter i dessa. Endast styrelsen bör i fortsättningen utses av regeringen.

Av propositionen framgår att kulturrådet skall ta fram ett förslag till struktur för kansliet och till personalorganisation.

Utredningen framhåller att dess förslag leder till vissa besparingar. I det föregående (s. 8) har redovisats att, såvitt avser nästa budgetår, regeringen föreslår en besparing på 200 000 kr. och att medlen skall användas för att förbättra statistikförsörjningen på kulturområdet.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som anförts i propositionen om kulturrådets organisation.

I två motioner av företrädare för moderata samlingspartiet, Kr265 och Kr318, tas upp frågor om *kulturrådets ställning och uppgifter*. I motion Kr265 uttrycker motionärerna sin tillfredsställelse över att de till kulturrådet knutna nämnderna skall avskaffas och att utredningsverksamheten skall inskränkas. De anför emellertid också att kulturrådets dominerande ställning utgör ett hot mot mångfalden i kulturlivet. De förordar att kulturrådets nuvarande uppgifter, bl. a. bidragsfördelning, med tiden skall övertas av andra, sinsemellan oberoende organ och sammanslutningar. Motion Kr318 har i här aktuell del ett likartat innehåll.

Utskottet har flera gånger tidigare och senast förra året vid behandlingen av budgetpropositionen och år 1985 av propositionen om litteratur och folkbibliotek tagit ställning till förslag om avskaffande av kulturrådet eller begränsning av rådets verksamhet som ett led i en avveckling av myndigheten på sikt (KrU 1984/85:16 s. 22, KrU 1984/85:21 s. 18 och KrU 1985/86:18 s. 10). Liksom tidigare vill utskottet framhålla att det behövs en central

myndighet på kulturområdet lika väl som på andra områden. Utskottet utgår liksom tidigare från att fortsatta ansträngningar görs för att effektivisera kulturrådets administration. Då det gäller fördelningen av kulturstöd vill utskottet under hänvisning till vad som anförts i ett tidigare avsnitt (s. 9) erinra om att en rad självständiga organ svarar för fördelningen av sådant stöd.

Utskottet är således inte berett att förorda förslag som syftar till att kulturrådet avskaffas. Motion Kr265 yrkande 1 och motion Kr318 yrkande 2 avstyrks.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår.

Utskottet hemställer

1. beträffande *kulturrådets organisation*

att riksdagen lämnar utan erinran vad som anförts i proposition 1986/87:100 om statens kulturråds organisation,

2. beträffande *kulturrådets framtid*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Kr265 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 2,

3. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen till *Statens kulturråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 16 042 000 kr.

3. Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.

Regeringen har under punkt F2 (s. 334–337) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 19 215 000 kr.

Motioner

I motion 1986/87:Kr230 av Alexander Chrisopoulos m. fl. (vpk) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen under anslaget Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 000 000 kr. förhöjt belopp avseende Centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden.

I motion 1986/87:Kr236 av Olof Johansson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

8. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 000 000 kr. förhöjt anslag på 21 215 000 kr., varvid förhöjningen tillförs anslagspost 7 vars rubricering samtidigt ändras till Kultur i vardagslivet.

I motion 1986/87:Kr265 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag om 15 215 000 kr.

Ur detta anslag utgår bidrag dels direkt till organisationer, som bedriver en omfattande kulturverksamhet, dels till statens kulturråd för fördelning till olika kulturprojekt inom organisationslivet m. m.

En av anslagsposterna avser *bidrag till centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden.* Innevarande budgetår är denna anslagspost uppförd med 3 875 000 kr. I budgetpropositionen föreslås en uppräkning med 116 000 kr. till 3 991 000 kr.

I motion Kr230 (vpk) hemställs att riksdagen skall beräkna 2 000 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit för centrumbildningarna (yrkande 3). Motionärerna framhåller att centrumbildningarna under senare år drabbats av kraftiga hyres- och andra kostnadshöjningar.

Utskottet erinrar om att den av regeringen föreslagna uppräkningen av den nu aktuella anslagsposten är av samma storleksordning som motsvarande uppräkning av andra likartade anslag, eller ca 3 %. Utskottet vill också erinra om att arbetsmarknadsstyrelsen ställer ett antal särskilda arbetsförmedlare till centrumbildningarnas förfogande. Mot bakgrund av det anförda och med hänsyn till den rådande budgetsituationen avstyrker utskottet motion Kr230 yrkande 3.

I budgetpropositionen har beräknats ett belopp om 2 000 000 kr. för anslagsposten *Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna.* Enligt motion Kr265 (m) bör medel inte beräknas för ändamålet (yrkande 2 delvis). Motionärerna anför att yrkesverksamma normalt sett inte har några svårigheter att komma i kontakt med skilda former av kulturaktiviteter. Det finns många andra eftersatta grupper i vad gäller tillgång på kultur, exempelvis sjuka eller pensionärer. Motionärerna anser att det mot denna bakgrund inte är rimligt att avsätta en betydande summa just för de yrkesverksammas räkning.

En i viss mån likartad infallsvinkel har motionärerna bakom motion Kr236 (c) då det gäller anslagsposten. Motionärerna kommer emellertid till en annan slutsats beträffande denna än motionärerna bakom det ovan redovisade yrkandet. I motion Kr236 förordas att insatser skall göras för att föra vidare erfarenheterna från det arbete med kulturverksamhet i bostadsområden, som med stöd från kulturrådet bedrivits inom projektet Kultur i boendemiljö. Verksamhet i bostadsområdena är betydelsefull för att man skall nå de stora grupper som står utanför det egentliga arbetslivet, exempelvis hemarbetande och pensionärer. Anslagsposten bör enligt motionärerna fördubblas, och dess ändamål bör ändras till att avse kultur i vardagslivet.

Enligt utskottets mening bör bidrag för att stimulera kulturverksamhet på arbetsplatserna kunna utgå även under nästa budgetår. Medlen under anslagsposten är avsedda för aktiviteter inom bl. a. främjandeorganisationerna. De bedrivs i samarbete med de fackliga organisationerna.

Då det gäller yrkandet om en vidgning av bidragsändamålet till att avse även bidrag till kultur i boendemiljö – och en uppräkning av anslagsposten – vill utskottet – i likhet med vad som gjordes förra året då ett yrkande med likartat innehåll behandlades – erinra om att det under anslaget C 4. Bidrag

till studieförbunden m. m. finns en anslagspost Bidrag till uppsökande verksamhet i bostadsområden. Dessa medel kan användas även till sådana projekt som avser kulturverksamhet i studieförbunden. Utskottet vill också framhålla att från anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet under samma anslag resurser kan användas till lokalt förankrat kulturarbete i boendemiljö.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motion Kr265 yrkande 2 i motsvarande del och motion Kr236 yrkande 8.

I motion Kr265 vill motionärerna också att anslagsposten *Till kulturrådets disposition för kulturella ändamål* skall beräknas till 3 080 000 kr., vilket är 2 000 000 kr. mindre än vad regeringen beräknat.

Det är nödvändigt att det i viss utsträckning finns medel tillgängliga för att stödja kulturella ändamål som är angelägna men som inte får stöd i annan ordning. Med hänsyn härtill och till vad som anförs i propositionen om anslagsposten (bil. 10 s. 336) avstyrker utskottet motion Kr265 yrkande 2 i motsvarande del.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel för centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motion 1986/87:Kr230 yrkande 3 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 3 991 000 kr.,

2. beträffande *medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motionerna 1986/87:Kr236 yrkande 8 och 1986/87:Kr265 yrkande 2, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 000 000 kr.,

3. beträffande *beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motion 1986/87:Kr265 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 5 080 000 kr.,

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr230 yrkande 3, 1986/87:Kr236 yrkande 8 och 1986/87:Kr265 yrkande 2, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 19 215 000 kr.

4. Bidrag till särskilda kulturella ändamål

Regeringen har under punkt F 3 (s. 337–338) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 4 485 000 kr.

I motion 1986/87:Kr246 av Viola Claesson (vpk) yrkas att riksdagen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål beslutar anvisa 400 000 kr. avseende Immigrantinstitutet i Borås.

I motion 1986/87:Kr248 av Inga Lantz m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål beslutar anvisa 2 000 000 kr. avseende invandrarcentrum i Botkyrka kommun.

I motion 1986/87:Kr251 av Siw Persson (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokaler för Immigrantinstitutet i Borås samt att regeringen i samråd med Borås kommun bör söka en långsiktig lösning för Immigrantinstitutets behov av nya lokaler, när nuvarande hyreskontrakt går ut.

I motion 1986/87:Kr263 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas – med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:U514 – att riksdagen hos regeringen begär förslag om upprättande av ett kurdiskt kulturcentrum i Sverige i likhet med vad som genomförts i Frankrike.

I motion 1986/87:Kr266 av Birger Hagård (m) yrkas att riksdagen beviljar Baltiska arkivet 95 000 kr. till stöd för dess verksamhet under budgetåret 1987/88.

I motion 1986/87:Kr267 av Lennart Brunander (c) och Marianne Andersson (c) yrkas att riksdagen beslutar att ge Immigrantinstitutet ett bidrag på 400 000 kr. per år.

I motion 1986/87:Kr268 av Gunnel Liljegren m. fl. (m, fp, c, vpk) yrkas

1. att riksdagen beslutar att för Immigrantinstitutet uppta 406 000 kr. under anslaget F 3,
2. att riksdagen beslutar att posten Till regeringens disposition minskas med 200 000 kr.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag för skilda ändamål till organisationer och institutioner på kulturområdet. Medel under en anslagspost står till regeringens disposition. I budgetpropositionen beräknas denna anslagspost till 1 337 000 kr.

I motion Kr248 (vpk) framställs ett yrkande som innebär att det skall beräknas medel för en ny anslagspost, nämligen avseende ett *invandrarcentrum i Botkyrka*. Motionärerna hänvisar till att kommunen ställt sig positiv till upprättandet av ett invandrarcentrum i kommunen och att denna därför bildat en stiftelse som till en början kommer att verka för att ett invandrarmuseum med därtill anknuten forskning förläggs till kommunen.

Utskottet kommer att i samband med den i dagarna framlagda propositionen 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar att behandla bl. a. en motion om ett invandrarmuseum som väckts under den allmänna motionstiden i år. I propositionen redovisas fyra av kulturrådet föreslagna

projekt, bland dem ett om invandrarnas kulturer. Kulturrådet framhåller att museerna har ett ansvar när det gäller att dokumentera invandrarnas och de etniska gruppernas kulturer och föreslår att ett utvecklingsprojekt startar där invandrarnas organisationer, folkrörelsernas arkiv, universitetsinstitutioner och studieförbund inbjuds att delta. Statens invandrarverk stöder förslaget om ett sådant projekt. I propositionen föreslås att särskilda medel avsätts för utvecklingsprojekt inom museiområdet.

Behandlingen av frågan om ett invandrarmuseum i ett mer övergripande sammanhang leder till slutsatsen att utskottet inte nu bör förorda en medelsanvisning för det ändamål som föreslås i motion Kr248. Motionen avstyrks därför.

Baltiska arkivet bör för nästa budgetår beviljas ett belopp om 95 000 kr., anser motionären bakom motion Kr266 (m). Enligt motionärens mening bör anslagsposten Till regeringens disposition minskas med motsvarande belopp, vilket bör överföras till anslaget F 32. Bidrag till vissa arkiv. Han motiverar ingående värdet av arkivets verksamhet.

Utskottet kan inte tillstyrka motionsyrkandet. Riksarkivet har understrukit angelägenheten av Baltiska arkivets verksamhet, men utskottet anser i likhet med kulturministern att arkivutredningens arbete inte bör föregripas (se bil. 10 s.385).

I fyra motioner framställs yrkanden som innehåller krav beträffande statsbidraget till *Immigrantinstitutet i Borås* eller om statliga insatser för att lösa Immigrantinstitutets lokalfråga.

Immigrantinstitutet inrättades år 1973 och har sedan år 1975 haft sin verksamhet förlagd till Borås. Institutets målsättning är att vara ett dokumentations- och informationscentrum i invandrarfrågor. Institutet är en ideell organisation. Förutom enskilda personer kan föreningar eller institutioner med intresse för invandrarfrågor bli medlemmar i institutet. Immigrantinstitutets verksamhet omfattar bl. a. viss förlagsverksamhet – Invandrarförlaget. Vidare ger institutet ut tidskriften Invandrarrapport samt en årsbok för invandrarfrågor. Immigrantinstitutet har byggt upp ett specialbibliotek och arkiv för frågor om invandring till Sverige.

Immigrantinstitutet har erhållit bidrag från statens invandrarverk för avgränsade ändamål av projektkaraktär. Det har också utgått lönebidrag till anställda vid institutet. Vidare har Borås kommun och Älvsborgs läns landsting gett bidrag till detta.

För innevarande budgetår utgår till Immigrantinstitutet för arkiv- och dokumentationsverksamheten 206 000 kr. av medel som anvisats under förevarande anslag. Förslaget i budgetpropositionen innebär endast den förändringen att viss kompensation för prisutvecklingen beräknats för nästa budgetår. Ett bifall till regeringens förslag innebär att bidraget kommer att räknas upp till ca 212 000 kr.

Institutet har hemställt om bidrag med 450 000 kr., vilket således innebär en uppräkning med 244 000 kr. i förhållande till bidraget för innevarande budgetår. Ett ökat bidrag är avsett dels att täcka ett beräknat underskott, dels att möjliggöra viss utökning av verksamheten.

Motionsyrkandena innehåller följande. I envar av motionerna Kr246

(vpk) och Kr267 (c) yrkas att bidrag till Immigrantinstitutet skall utgå med 400 000 kr. I motion Kr268 (m, fp, c, vpk) föreslås att under förevarande anslag skall beräknas 406 000 kr. och att anslagsposten Till regeringens disposition skall minskas med 200 000 kr.; sistnämnda yrkande framställs uppenbarligen med utgångspunkt i antagandet att regeringens förslag innebär ett oförändrat bidrag om 206 000 kr. Slutligen framställs i motion Kr251 (fp) ett yrkande rörande statliga insatser för att lösa Immigrantinstitutets lokalfråga.

Kulturutskottet framhöll förra året i yttrande till socialförsäkringsutskottet att Immigrantinstitutet bedriver en värdefull verksamhet för att på olika sätt dokumentera invandringen till Sverige och lämna service till invandrare i olika hänseenden. Kulturutskottet förutsatte att frågan om Immigrantinstitutets verksamhet skulle komma att övervägas vid beredningen inom regeringskansliet av dels arkivutredningens kommande förslag, dels det förslag till program beträffande invandrarforskning som våren 1985 överlämnats till regeringen. Utskottet förordade att i avvaktan härpå bidrag till Immigrantinstitutet skulle utgå med 200 000 kr. utöver vad regeringen beräknat i 1986 års budgetproposition. Bidraget borde enligt utskottet utgå från anslaget D 3. Åtgärder för invandrare under arbetsmarknadsdepartementets huvudtitel. I sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1985/86:20 ansåg sig dock socialförsäkringsutskottet inte kunna tillstyrka ytterligare bidrag till institutets verksamhet från nämnda anslag (se närmare härom i nämnda betänkande s. 21).

Regeringen har i proposition 1986/87:80 berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i propositionen om invandrarforskningen (bil. 8). Immigrantinstitutets verksamhet berörs inte i sammanhanget. Arkivutredningen har ännu inte redovisat sitt uppdrag.

Med hänsyn till den ovan redovisade bedömning som utskottet gjorde förra året av Immigrantinstitutets verksamhet och till att det inte inträffat någon omständighet som ger anledning till en ändrad bedömning samt till det behov av stöd som Immigrantinstitutet kan antas ha tillstyrker utskottet att – med bifall till motion Kr268 yrkande 1 och med anledning av motionerna Kr246 och Kr267 – det för bidrag till Immigrantinstitutets verksamhet budgetåret 1987/88 beräknas 406 000 kr. under förevarande anslag.

Utskottet vill i sammanhanget framhålla att en mera definitiv ställning till frågan om fortsatt statligt stöd till Immigrantinstitutet – och till frågan om från vilket eller vilka anslag ett sådant stöd skall utgå – får tas i samband med prövningen av arkivutredningens förslag.

Eftersom utskottet inte är berett att förorda en uppräkning av anslaget F 3 för att tillgodose det ökade medelsbehovet till följd av bidragsuppräkningen, måste enligt utskottets mening anslagsposten Till regeringens disposition reduceras i förhållande till vad som följer av regeringens medelsberäkning. Detta ställningstagande överensstämmer med vad som föreslås i motion Kr268 yrkande 2.

Utskottet anser att riksdagen inte bör pröva Immigrantinstitutets lokalfrågor. Motion Kr251 avstyrks därför.

Riksdagen bör begära förslag om upprättande av ett *kurdiskt kulturcentrum* i Sverige. Detta yrkas i motion Kr263 (vpk). Motionärerna anför att Frankrike inrättat ett sådant centrum och att den bästa hjälpen till det kurdiska folket i deras exil vore en samlad insats för ett kurdiskt kulturcentrum i vårt land.

I yttrande till socialförsäkringsutskottet över motionsyrkanden med samma innehåll som det nu aktuella erinrade kulturutskottet förra året om att en i proposition 1985/86:98 om invandrarpolitiken föreslagen omläggning av statsbidragen till invandrarnas organisationer bl. a. hade till syfte att organisationerna utan alltför detaljerade statsbidragsföreskrifter borde vara fria att själva bedöma vilken verksamhet man ville prioritera (KrU 1985/86:5 y). Socialförsäkringsutskottet följde kulturutskottets förslag i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1985/86:20. Kulturutskottet vill här också erinra om följande. Sverige erbjuder mycket goda möjligheter till undervisning i kurdiska inom hemspråksundervisningen. Statens institut för läromedel (SIL) har gjort ett pionjärarbete med att ta fram en ortografi för nordkurdiska och stödja en läromedelsproduktion på språket. Särskild hemspråkslärarutbildning i kurdiska sker på lärarhögskolan i Stockholm.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr263.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beräknande av medel för ett invandrarcentrum i Botkyrka*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr248 i motsvarande del,

2. beträffande *beräknande av medel för Baltiska arkivet*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr266 i motsvarande del,

3. beträffande *beräknande av medel för Immigrantinstitutets verksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100, med bifall till motion 1986/87:Kr268 yrkande 1 och med anledning av motionerna 1986/87:Kr246 och 1986/87:Kr267, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 406 000 kr.,

4. beträffande *beräknande av medel Till regeringens disposition*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och motion 1986/87:Kr268 yrkande 2 samt med avslag på motion 1986/87:Kr266 i motsvarande del godkänner vad utskottet anfört,

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motionerna 1986/87:Kr246, 1986/87:Kr248 och 1986/87:Kr267, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 4 485 000 kr.,

6. beträffande *Immigrantinstitutets lokalfråga*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr251,

7. beträffande *kurdiskt kulturcentrum*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr263.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 4 (s. 338–339) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag av 2 193 000 kr.

Ersättningar och bidrag till konstnärer

6. Statens ansvar för utställningsersättning. Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer

Regeringen har

dels i ett avsnitt med rubriken Statens ansvar för utställningsersättning (s. 340–341) berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om statens ansvar för utställningsersättning till konstnärer,

dels under punkt F 5 (s. 342–344) föreslagit riksdagen att till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer för budgetåret 1987/88 anvisa ett anslag av 32 203 000 kr.

Motioner

I motion 1986/87:Kr229 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om att i samråd med Konstnärernas riksorganisation, konstföreningsrörelse, Kommunförbundet och andra intressenter finna en lösning av frågorna om utställningsersättning till bildkonstnärer.

I motion 1986/87:Kr236 av Olof Johansson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om visnings- och utställningsersättning.

I motion 1986/87:Kr264 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om avtal med Konstnärernas riksorganisation om förhandlingsrätt gällande visningsersättningen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om ett beräkningssystem för visningsrätten enligt vad som anförs i motionen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den föreslagna ökningen av anslaget skall gå till bildkonstnärerna samt att den skall ses som en första etapp i en stegvis ökning till att minst motsvara biblioteksersättningen.

I motion 1986/87:Kr298 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utformningen av Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer.

Utställningsersättning – ersättning till konstnären för utställning av verk som är i hans ägo – utgår i samband med utställningar som anordnas av statliga institutioner. Frågan om utbetalning av utställningsersättning även i andra fall har varit föremål för utredning som redovisats i en rapport av statens kulturråd. Utskottet hänvisar i detta hänseende till budgetpropositionen (bil. 10 s. 340).

Från anslaget F 5 utgår ersättning till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt (visningsersättning).

Kulturministern anför för sin del följande då det gäller utställningsersättning:

Jag vill inledningsvis erinra om att frågan om utställningsersättning rör enbart sådana verk som är i konstnärens ägo. När det gäller dessa verk tillkommer det konstnären på två skilda rättsliga grunder att avgöra om han vill låna ut sina verk till en utställning och i så fall på vilka villkor. Sålunda förfogar han som varje ägare över sin egendom, men därtill kommer att han såsom upphovsman ensam avgör om verket skall få visas offentligt i den mån det är fråga om verk som inte tidigare har gjorts tillgängligt för allmänheten.

Konstnärens rätt att kräva ersättning när de verk som han fortfarande äger ställs ut offentligt har heller inte ifrågasatts i de förslag som lagts fram i denna fråga. Detta är, finner jag, själva kärnfrågan i diskussionen om utställningsersättning. Om man beaktar den rättsliga bakgrunden kan man enligt min mening bara komma till en slutsats vad gäller betalningsansvaret. Kravet på ersättning skall riktas till den som anordnar utställningen. Det är med hänsyn till konstnärens ställning som ägare och upphovsman självklart att den som vill arrangera en utställning med verk i konstnärens ägo måste träffa överenskommelse med honom om samtliga villkor för visningen. Det är varken lämpligt eller påkallat att en tredje part går in och påverkar villkoren.

Efter en erinran om att staten och vissa statliga organ träffat avtal om utställningsersättning m. m., anför kulturministern vidare *att* enligt vad han erfarit utställningsersättning inte sällan ingår i den ekonomiska uppgörelsen med konstnärerna också i samband med konstutställningar i kommunal och enskild regi, *att* det är angeläget att denna utveckling fortsätter *samt att* han om dessa frågor har fört samtal med företrädare för bl. a. Svenska kommunförbundet.

Mot bakgrund av det anförda läggs i propositionen inte fram några förslag med anledning av kulturrådets rapport eller de övriga framställningar som getts in i frågan om utställningsersättning.

Med beaktande av vad som i propositionen föreslås angående en kraftig förstärkning av visningsersättningen – förslaget behandlas i det följande – anser utskottet att riksdagen bör lämna det i propositionen redovisade ställningstagandet till frågan om statens ansvar för utställningsersättning utan erinran.

Motion Kr229 (vpk) och motion Kr236 (c) yrkande 11 i motsvarande del avstyrks.

Kulturministern anser det – trots ställningstagandet i utställningsersättningsfrågan – angeläget att staten ytterligare bidrar till att förstärka

konstnärernas ekonomiska situation. Han anför vidare *att* sådana konstverk som köps in av staten ofta kommer en stor krets människor till del, *att* mot bakgrund härav det har – trots att det inte finns någon upphovsrättslig grund – ansetts rimligt att i någon form ge konstnärerna en större ersättning än den som innefattas i köpeskillingen för dessa verk, *att* så har skett genom inrättande av Sveriges bildkonstnärsfond, *att* fonden årligen tillförs ett anslag, den s. k. visningsersättningen, som fördelas mellan yrkesverksamma konstnärer *och att* han kommer att föreslå en kraftig förstärkning av visningsersättningen. I enlighet härmed föreslås i propositionen att visningsersättningen ökas med 10 milj. kr. till totalt 32,2 milj. kr. för nästa budgetår.

En stor del av visningsersättningen fördelas i form av s. k. grundersättning till mer än 1 100 konstnärer. Ersättningen är inkomstrelaterad och utgår med belopp mellan 2 260 kr. och 11 300 kr. I propositionen framhålls att det får ankomma på fondstyrelsen att bedöma vilka möjligheter som finns att på sikt förändra systemet men att det dock inom ramen för den föreslagna anslagsökningen bör finnas förutsättningar för insatser av mer koncentrerad natur som kan förutses ge goda effekter trots begränsade medel. Kulturministern uttalar också att han tror att det är en fördel om inte alltför stor del av resurserna binds upp i långsiktiga stödformer. Han anför vidare bl. a. att han fäster stor vikt vid att fondmedlen används på ett sätt som leder till märkbara förbättringar av enskilda konstnärers situation och att han därför anser att överföringen av den föreslagna medelsökningen till bildkonstnärsfonden bör göras beroende av att en samförståndslösning i fördelningsfrågorna kan uppnås med bl. a. de organisationer som är företrädda i fondstyrelsen.

I två motioner, Kr236 (c) och Kr298 (fp), framställs yrkanden innebärande att riksdagen ännu tydligare än vad som angivits i propositionen skall uttala att ett villkor för anslagsökningen skall vara att visningsersättningen fördelas på ett sådant sätt att de utbetalda beloppen leder till märkbara förbättringar av mottagarnas ekonomiska villkor. Den föreslagna anslagsökningen bör i sin helhet eller, enligt motion Kr236, främst användas till mera koncentrerade insatser, liknande det konstnärsbidrag om 50 000 kr. som finns på ton- och scenområdena. I likhet med dessa bör de nya konstnärsersättningarna till bild- och formkonstnärer utgå i högst fem år utan omprövning.

Utskottet kan ansluta sig till syftet med motionerna. För att en märkbar förbättring av mottagarnas ekonomiska situation skall kunna uppnås är det enligt utskottets mening uppenbart att bidrag av en annan storleksordning än den nuvarande grundersättningen måste utgå. Resurserna bör, som framhålls i propositionen, inte bindas upp i långsiktiga stödformer men de bör å andra sidan användas på ett sådant sätt att insatserna kan ge möjlighet till viss trygghet för konstnärerna i fråga. Motionsförslagen ligger helt i linje med vad som förordas i propositionen och utskottet anser sig kunna förutsätta att regeringen utan något särskilt riksdagens initiativ beaktar synpunkterna i motionerna. Utskottet ansluter sig till ställningstagandet i propositionen att överföringen av den föreslagna medelsökningen till bildkonstnärsfonden bör göras beroende av att en samförståndslösning i fördelningsfrågorna kan uppnås. Utskottet förutsätter också att konstnärsnämnden utan dröjsmål bedömer vilka möjligheter som finns att på sikt förändra det nuvarande grundersättningssystemet. Med hänsyn härtill behöver enligt utskottets

mening motionerna i här aktuella delar inte föranleda någon riksdagens åtgärd (Kr236 yrkande 11 delvis och Kr298 yrkande 4).

Utskottet anser även att motion Kr264 (vpk) yrkande 3 bör avstyrkas, såvitt i yrkandet föreslås att ökningen av anslaget skall gå till bildkonstnärerna. Utskottet räknar med att de nya resurserna skall komma alla de konstnärsgrupper till godo som tillhör bild- och formområdet efter prövning av bildkonstnärsfondens styrelse.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning.

I propositionen anförs vidare följande av kulturministern:

KRO har åter aktualiserat frågan om ett system för anslagsberäkningen, som knyter an till samhällets faktiska innehav av konst. I anslutning härtill begärs förhandlingsrätt. De svårigheter kring utformningen av ett sådant beräkningssystem som redovisades i samband med 1982 års beslut om införande av visningsersättning (prop. 1981/82:100 bil. 12 s. 30–31, KrU 30 s. 18) är ännu inte lösta. Vidare överväganden måste ske i dessa frågor. Efter vad jag har erfarit torde upphovsrättsutredningen (Ju 1976:02) få anledning att behandla bl. a. frågorna kring visningsersättning och liknande ersättningar utanför upphovsrättens ram. Jag anser mig därför inte böra föregripa det arbete som utredningen kan förväntas göra i frågan.

Utskottet ansluter sig till den gjorda bedömningen. Detta innebär att utskottet avstyrker motion Kr264, såvitt däri tas upp i huvudsak samma frågor (yrkandena 1, 2 och 3 delvis).

Utskottet hemställer

1. beträffande *statens ansvar för utställningsersättning*
att riksdagen med avslag på motion 1986/87:Kr229 och motion 1986/87:Kr236 yrkande 11 i motsvarande del lämnar utan erinran vad som anförts i propositionen,

2. beträffande *medelsanvisningen m. m.*
att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motion 1986/87:Kr236 yrkande 11 i motsvarande del, motion 1986/87:Kr264 yrkande 3 i motsvarande del och motion 1986/87:Kr298 yrkande 4 till *Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag av 32 203 000 kr.,

3. beträffande *förhandlingar om visningsersättningens storlek m. m.*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr264 yrkandena 1 och 2 samt yrkande 3 i motsvarande del.

7. Bidrag till konstnärer

Regeringen har under punkt F 6 (s. 344–346) föreslagit riksdagen att till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 15 627 000 kr.

I motion 1986/87:Kr238 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp, c) yrkas

1. att riksdagen godkänner de i motionen förordade riktlinjerna för inrättande av Sveriges komponistfond och Sveriges musikerfond den 1 juli 1987,

2. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Sveriges komponistfond för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 1 862 000 kr.,

3. att riksdagen under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till Sveriges musikerfond för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 576 000 kr.

I motion 1986/87:Kr265 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 16 627 000 kr.

I motion 1986/87:Kr298 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

3. att riksdagen till Bidrag till konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisar 4 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

Bidrag från anslaget kan utgå i form av konstnärsbidrag eller projektbidrag. I motion Kr238 (fp, c) framställs yrkanden med anledning av innehållet i en promemoria, Ersättning för biblioteksmusik, som avgetts av konstnärsnämnden år 1985. Förslagen i promemorian har upprepats i nämndens anslagsframställning för nästa budgetår. I promemorian föreslår konstnärsnämnden att upphovsmän på musikområdet samt musiker och sångare får *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*. Ersättningen bör enligt förslaget utgå kollektivt till upphovsmän och utövande konstnärer med ett belopp som motsvarar biblioteksersättningen för referensexemplar av litteratur multiplicerad med folkbibliotekens totala bestånd av musikmaterial. Det belopp som utgör ersättning för beståndet av musikalier disponeras i sin helhet för komponisternas räkning, medan ersättningen för beståndet av fonogram delas lika mellan upphovsmän och utövande musiker och sångare. Medlen bör fördelas av konstnärsnämnden i form av bidrag till enskilda konstnärer efter ansökan. De föreslagna fonderna bör tillföras särskilda medel för nästa budgetår.

I den nämnda motionen framställs yrkanden som i princip överensstämmer med konstnärsnämndens förslag. Motionärerna menar dock att ersättning även bör beräknas för utlåning av noter från Musikaliska akademiens bibliotek, eftersom notbeståndet är tillgängligt för folkbiblioteken genom fjärrlån. Det föreslås att riksdagen anvisar till Sveriges komponistfond 1 862 000 kr. och till Sveriges musikerfond 576 000 kr.

Regeringen har överlämnat en skrivelse i ärendet från konstnärsnämnden jämte den ovan redovisade promemorian till upphovsrättsutredningen (Ju 1976:02).

Enligt vad utskottet inhämtat har upphovsrättsutredningen tillsatt en särskild arbetsgrupp för att se över frågan om biblioteksersättningen. Gruppen skall bl. a. utreda frågan om upphovsmän och andra rättighetshavare bör ha en rätt till ersättning för det offentliga utnyttjande av deras verk och prestationer som sker vid bibliotek i form av utlåning m. m. Man skall bl. a. överväga om en sådan rätt till ersättning bör vara civil- eller offentligrättsligt grundad. Därvid kommer också bl. a. frågan om vilka utnyttjanden som bör omfattas av en sådan ersättningsrätt att prövas. Sålunda kommer även frågan om *ersättning för utlåning och annat utnyttjande av musikalier och fonogram* att övervägas av utredningen.

Utskottet anser att utredningsarbetet inte bör föregripas. Utskottet – som i sammanhanget också vill hänvisa till att regeringen under anslaget Stöd till fonogram och musikalier lägger fram förslag till åtgärder på nöt- och fonogramområdena som bl. a. har till syfte att öka artisternas och upphovsmännens intäkter av framförda och försålda verk – avstyrker motionen.

I motion Kr298 (fp) föreslås en *särskild uppräkning av förevarande anslag* med 4 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit. *Av detta belopp avser 2 milj.* kr. en allmän uppräkning av anslaget. Återstoden av den föreslagna uppräkningen motiveras med det i det föregående behandlade förslaget om ersättning till musikaliska upphovsmän samt musiker och sångare; ytterligare 1 milj. kr. bör beräknas till scen- och filmkonstnärer och 1 milj. kr. till musiker och sångare.

Med hänvisning till utskottets ställningstagande till yrkandena i fråga om ersättning till musikaliska upphovsmän samt musiker och sångare samt till budgetläget avstyrks motionsyrkandet (yrkande 3).

I motion Kr265 (m) förordas en uppräkning av förevarande anslag med 1 milj. kr. så att stipendier *kan utgå till unga konstnärer* som bidrag till finansieringen av t. ex. en första separatutställning.

Utskottet vill nämna att det under förra budgetåret från anslaget till Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer utgick startbidrag om 10 000 kr. till 263 målare, grafiker, skulptörer och textilkonstnärer som ännu inte dokumenterat fem års konstnärlig yrkesverksamhet. Med hänvisning härtill och till budgetsituationen avstyrker utskottet motionsyrkandet (yrkande 3).

Utskottet hemställer

1. beträffande *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr238,

2. beträffande *särskild uppräkning av anslaget*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr298 yrkande 3 i motsvarande del,

3. beträffande *stipendier till unga konstnärer*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Kr265 yrkande 3 i motsvarande del,

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motionerna 1986/87:Kr265 yrkande 3 och 1986/87:Kr298 yrkande 3,

båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 15 627 000 kr.

8. Inkomstgarantier för konstnärer

Regeringen har under punkt F 7 (s. 346–347) föreslagit riksdagen att till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 7 606 000 kr.

Motioner

I motion 1986/87:Kr236 av Olof Johansson m. fl. (c) yrkas, såvitt nu är i fråga,

10. att riksdagen beslutar medge regeringen att bemyndiga konstnärsnämnden att under en treårsperiod fördela ytterligare 20 inkomstgarantier.

I motion 1986/87:Kr265 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

4. att riksdagen till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 8 606 000 kr.

I motion 1986/87:Kr298 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen till Inkomstgarantier för konstnärer för budgetåret 1987/88 anvisar 800 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

Inkomstgaranti kan beviljas konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv. Beslut om innehavare av inkomstgaranti fattas av regeringen efter gemensamt förslag av konstnärsnämnden och styrelsen för Sveriges författarfond eller efter yttrande av dessa organ.

Inkomstgaranti kan uppgå till högst fem gånger basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Basbeloppet för i år är 24 100 kr. Således uppgår garantins maximibelopp för år 1987 till 120 500 kr. Maximibeloppet minskas med innehavarens årsinkomst upp till ett basbelopp och med 75 % av årsinkomsten i övrigt.

Antalet inkomstgarantier i innevarande budgetår är 127. I propositionen förordas att ytterligare ett garantirum skall inrättas.

I tre motioner framställs yrkanden som samtliga syftar till att flera garantirum skall inrättas, nämligen 10 garantirum i envar av motionerna Kr265 (m) och Kr298 (fp) samt 20 garantirum under en treårsperiod i motion Kr236 (c). Även i motion Kr298 uttalar sig motionärerna för utbyggnad av samma omfattning som i motion Kr236. Motionärerna vill nämligen att det under ettvart av budgetåren 1988/89 och 1989/90 skall inrättas ytterligare 5 garantirum.

Utskottet anser med hänsyn till behovet av återhållsamhet med statsutgifter att det inte är möjligt att förorda en medelsanvisning utöver den som regeringen föreslagit och som ger utrymme för inrättande av ytterligare ett

garantirum. Eftersom inte heller budgetprövningen för kommande budgetår bör föregripas, avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 och med avslag på motionerna 1986/87:Kr236 yrkande 10, 1986/87:Kr265 yrkande 4 och 1986/87:Kr298 yrkande 2 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 7 606 000 kr.

9. Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.

Regeringen har under punkt F 8 (s. 347–349) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad som i propositionen anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,

2. till Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 51 846 000 kr.

Utskottet

Regeringen har i april 1986 träffat en överenskommelse med upphovsmannaorganisationerna om att biblioteksersättningens grundbelopp för hemlån av originalverk skall utgöra 45 öre för budgetåret 1986/87 och 48 öre för budgetåret 1987/88. Vid anslagsberäkningen i propositionen har utgångspunkten varit att grundbeloppen skall vara 48 öre för hemlån och 1 kr. 92 öre för referensexemplar av originalverk samt 24 öre för hemlån och 96 öre för referensexemplar av översatt verk.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner att grundbeloppen skall bestämmas i enlighet med den lämnade redovisningen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,

2. att riksdagen till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 51 846 000 kr.

10. Ersättning till rättighetshavare på musikområdet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 9 (s. 349) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning åt rättighetshavare på musikområdet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag av 3 000 000 kr.

Stockholm den 17 mars 1987

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

3 *Riksdagen 1986/87. 13 saml. Nr 12*

Rättelse: S. 36 rad 19 Står: "yrkande 1" Rättat till: "yrkande 5"

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk).

Reservationer

1. De kulturpolitiska målen (punkt 1, mom. 1)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Enighet råder" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Det råder fortfarande enighet om de åtta kulturpolitiska mål som fastställdes år 1974. Under årens lopp och särskilt på 1980-talet har emellertid i olika sammanhang, bl. a. i riksdagsmotioner, framställts krav på en komplettering av målen med andra sådana. Utskottet anser nu tiden vara inne att närmare pröva om så skall ske. I första hand bör prövas om de i motionerna av företrädare för moderata samlingspartiet och folkpartiet föreslagna målen om konstnärlig kvalitet och om rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande konstnärer bör fastställas som mål så att totalt tio kulturpolitiska mål kommer att gälla. Det är naturligt att det också sker en prövning av lämpligheten att slå fast ett mål som framhäver vikten av mångfald och variation i kulturyttringarna.

Genom önskemålet om överväganden i ovan angivna hänseenden aktualiseras också behovet av en översyn av de ursprungliga kulturpolitiska målen så till vida att detaljutformningen av dem kan behöva granskas i ljuset av den kulturpolitiska utvecklingen sedan 1974. Utskottet förordar att så sker. Vad som härvid kan vara av särskilt intresse är att mot bakgrund av centerpartimotioner i år och förra året pröva om formuleringen rörande det kulturpolitiska decentraliseringsmålet bör jämkas så att det klarare än vad som nu är fallet framgår att även Stockholmsbaserade institutioner kan ha ett ansvar för att bedriva kulturverksamhet på andra orter.

Självfallet måste den av utskottet förordade översynen ske under medverkan av företrädare för riksdagspartierna. Det får dock ankomma på regeringen att pröva i vilken ordning översynen skall ske.

Vad utskottet anfört med anledning av motion Kr298 yrkande 1 och motion Kr318 yrkande 1 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *de kulturpolitiska målen*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Kr298 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (motiveringen till punkt 1, mom. 2)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "I överensstämmelse"och slutar "av riksdagen" bort ha följande lydelse:

I överensstämmelse med vad utskottet anfört (reservation 1) om de ovan behandlade motionsyrkandena (Kr298 yrkande 1 och Kr318 yrkande 1) anser utskottet att motionsyrkandet inte bör föranleda någon åtgärd av riksdagen.

3. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (punkt 1, mom. 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar "I den" och på s. 7 slutar "svenska språket" bort har följande lydelse:

Det är viktigt att *främja den svenska nationella kulturen.* Detta framhålls i motion Kr210 (vpk). I detta sammanhang behandlas motionen, såvitt där yrkas att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vissa synpunkter rörande nödvändigheten av en utveckling av denna kultur (yrkande 1). Som motionärerna framhåller har det svenska samhället gått igenom en stor och mycket snabb strukturomvandling. Detta leder bl. a. till att människorna för att känna trygghet i tillvaron söker finna ett sammanhang bakåt i tiden. Vårt kulturarv måste ses som ett led i en kontinuerlig kulturhistorisk utvecklingskedja som leder fram till våra dagars kultur. Utskottet anser i likhet med motionärerna att den nuvarande kulturpolitiken inte beaktat det samband som finns mellan kulturarvet och gruppidentiteten och dess klassmässiga aspekter. De nationella särdragen i vår kultur måste tas till vara vid satsningarna inom kultursektorn; i dag satsar man obegränsat på en kommersiell masskultur, som förmedlar ett allmänt västerländskt ideal och med värderingar som bl. a. syftar till att omvandla individen till konsumtionsfaktor. Efterkrigstidens materiella standardförbättringar för den svenska arbetarklassen har inte följts av en alternativ kultursatsning, förenlig med arbetarklassens egna värderingar och ideologi. Den svenska arbetarklassen har inte fått tillräckligt stöd för att utveckla sin egen kultur och sina egna livsformer. Beträffande innehållet i övrigt i motionärernas motivering hänvisar utskottet till motionen. Utskottet, som helt ansluter sig till de synpunkter som anförts i motionen, tillstyrker motion Kr210 i här aktuell del (yrkande 1).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. beträffande *främjande av den svenska nationella kulturens utveckling*
> att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr210 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Fördelningen av kulturstöd (punkt 1, mom. 4)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Utskottet erinrar" och slutar "i aktuell del" bort ha följande lydelse:

Då det gäller *fördelningen av kulturstöd* ansluter sig utskottet till synpunkterna i motion Kr318. För att skiftande värderingar och ambitioner inom kulturlivet skall kunna göra sig gällande måste många självständiga organ fördela offentligt kulturstöd.

Utskottet tillstyrker således motion Kr318 yrkande 3.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

> 4. beträffande *principerna för fördelning av kulturstöd*
> att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr318 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Det statliga stödet till regional kulturverksamhet (punkt 1, mom. 5)

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar "Den lämnade" och på s. 13 slutar "yrkande 5" bort ha följande lydelse:

Som framgår av den lämnade redovisningen pågår en utbyggnad av det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Utskottet anslöt sig förra året till denna utbyggnad. Utskottet framhöll samtidigt med anledning av motioner likartade med de nu aktuella att utbyggnaden av kulturverksamheten allvarligt kunde störas av en omfattande omläggning av stödet. Denna bedömning gäller även nu. Självfallet skulle även en utredning på området vara ägnat att skapa oro hos olika regionala – och centrala – institutioner som nu har stöd. Visserligen fördelas grundbeloppen årligen av statens kulturråd, men reellt sett kan det inte komma i fråga att minska antalet grundbelopp till en institution från ett år till ett annat om inte tungt vägande skäl föreligger. Det nuvarande systemet ger därför en trygghet för institutionerna och deras huvudmän vid planeringen. Vad som sagts i det föregående innebär dock inte att grundbeloppssystemet inte skulle kunna göras till föremål för förändringar i framtiden. I anslutning härtill vill utskottet hänvisa till att ett särskilt statsbidragssystem kommer att gälla på musikområdet efter omorganisationen av regionmusiken och Rikskonserter och att erfarenheterna från detta system i ett längre perspektiv kan få betydelse för bedömningen även av grundbeloppssystemet.

Utskottet vill ytterligare anföra följande. Utskottet kan – som vissa av motionerna närmare belyser – konstatera att teater-, dans- och musikinstitutionerna i bl. a. Göteborg och Malmö tillförts betydande resurser genom kommunala insatser och att skillnaden mellan antalet årsanställda och antalet grundbelopp är stort för institutionerna. Dessa har stor kulturpolitisk betydelse för regioner som också omfattar ett stort antal andra kommuner. Det är förståeligt att de kommuner, i vilka institutionerna finns, kan ha

svårigheter att tillföra ytterligare resurser eller t. o. m. att behålla de nuvarande resurserna för ändamålet. Utskottet vill emellertid framhålla att i vart fall i nuläget en utgångspunkt för huvudmännen för regionala och lokala institutioner måste vara att de själva tar ansvaret för den fortsatta utbyggnaden av institutionerna, sedan dessa med hjälp av grundbeloppssystemet nått viss miniminivå. Liksom utskottet gjorde förra året erinrar utskottet i sammanhanget om den modell för regional samverkan på musikområdet som nu finns bl. a. i Västsverige och Skåne. I båda fallen sker en samverkan mellan landsting och primärkommuner (se KrU 1984/85:7 s. 10).

Beträffande frågan om en förstärkning av det regionala kulturstödet på kort sikt är frågan i hög grad beroende av vilka resurser som kan ställas till förfogande för ändamålet. Som redovisats i det föregående pågår en satsning på teater- och museiområdet avseende en treårsperiod som sträcker sig t. o. m. budgetåret 1988/89. Satsningen avser mindre institutioner. Någon särskild framställning till regeringen är inte påkallad, eftersom det inte finns skäl ompröva utskottets tidigare ställningstagande till ambitionsnivån beträffande utbyggnaden av grundbeloppssystemet. I överensstämmelse med vad utskottet ovan anfört kan utskottet inte förorda någon omfördelning av grundbelopp.

Med hänsyn till det anförda och då utskottet förutsätter att regeringen tar erforderliga initiativ i syfte att främja insatser rörande det kulturpolitiska decentraliseringsmålet avstyrker utskottet följande motioner, nämligen motion Kr236 yrkandena 3 och 4, motion Kr245, motion Kr254, motion Kr316 yrkande 1 och motion Kr318 yrkande 5.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

> 5. beträffande *det statliga stödet till regional kulturverksamhet*
> att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Kr236 yrkandena 3 och 4, 1986/87:Kr245, 1986/87:Kr254, 1986/87:Kr316 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 5,

6. Sponsring (punkt 1, mom. 10)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar "Utskottet vill" och på s. 15 slutar "Kr318 yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser nu, liksom åren 1984, 1985 och 1986 (KrU 1983/84:18 s. 8, KrU 1984/85:16 s. 13 och KrU 1985/86:18 res. 13) att gåvor, donationer och depositioner vilka ej är förenade med belastande villkor samt en riktigt utformad sponsorverksamhet som ej står i strid med de kulturpolitiska målen bör välkomnas inom kulturområdet. Sådant stöd kan ge ökat utrymme för exempelvis gästspel, internationellt utbyte och inköp av eljest svåröverkomliga nyförvärv.

Viss försiktighet måste naturligtvis iakttas då det gäller stöd till basresurserna för kulturinstitutioner. Stat eller kommun får nämligen inte bli bundna av att fortsätta en verksamhet eller att hålla den på viss nivå som en följd av

att en sponsor drar tillbaka sitt stöd.

Det sagda hindrar naturligtvis inte att det finns fall där stöd till en basresurs bör kunna accepteras. Om en huvudman bedömer att den aktuella verksamheten är kulturpolitiskt motiverad och att det budgetmässigt kommer att bli möjligt att efter en tid fortsätta verksamheten utan sådant stöd utifrån, kan det enligt utskottets mening inte finnas några vägande invändningar mot ett sponsorskap. I ett sådant fall leder sponsringen till att utbyggnaden av basresursen tidigareläggs, vilket måste hälsas med tillfredsställelse.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr210 i här aktuell del (yrkande 4). Vad utskottet anfört om sponsring bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion Kr318 yrkande 4.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

> 10. beträffande *sponsring*
>
> att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Kr318 yrkande 4 och med avslag på motion 1986/87:Kr210 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Sponsring (punkt 1, mom. 10)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar "Utskottet vill" och på s. 15 slutar "Kr318 yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Då det gäller s. k. sponsorverksamhet vill utskottet anföra följande.

Näringslivet visar ett allt större intresse av att avsätta kapital för kulturändamål. Motiven för detta är att skaffa en kulturprofil, som kan ge ett bättre anseende hemma och utomlands. Vidare kan näringslivet genom sponsring öka kontrollen över kulturlivet genom att olika kultursatsningar görs beroende av företagens tycke och smak.

Uppkäftiga experiment, politiska manifestationer, kollektiva arbetarspel med stark dagsaktualitet skulle knappast få bidrag från näringslivet. Snarare ligger den trendmässiga och spektakulära kulturen i företagens intresse. I motsats till de statliga kulturanslagen med sina övergripande prioriteringar och allsidiga satsningar, som utgår från i demokratisk ordning beslutade kulturprogram, är kapitalets sponsring i sin ensidighet och målinriktning ett oerhört hot mot den konstnärliga friheten och yttrandefriheten.

Företagens bidrag genom sponsring skall inte förväxlas med den konstälskande mecenatens personliga engagemang i kulturlivet. Alla eldsjälar är välkomna att bidra till kulturlivets utveckling. Däremot verkar stöd från enskilda företag med nödvändighet på ett nyckfullt sätt. Huruvida konsten skall kunna överleva ett ekonomiskt kärvt klimat kan inte få göras till en privatangelägenhet, vare sig det är företagen som skall stå för fiolerna eller enskilda med sitt privata engagemang.

S. k. sponsring är ett led i den marknadsföring som spelar en allt större roll i de transnationella företagens verksamhet. Denna avser bl. a. att påverka hela kulturmönstret och därmed företagens avsättningsmöjligheter. Att inbilla sig själv och andra att de stora företagens sponsring av kulturlivet inte skulle påverka detta förefaller alltför ljusblått.

Utskottet avvisar därför bestämt förslaget i motion Kr318 yrkande 4 att riksdagen skulle uttrycka en positiv inställning till sponsorskap i kulturlivet och ansluter sig till kravet i motion Kr210 yrkande 4 att riksdagen bör uttala att sponsring inom kulturlivet ej bör förekomma.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *sponsring*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr210 yrkande 4 och med avslag på motion 1986/87:Kr318 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. En kultur- och folkrörelsefond finansierad genom statlig spelverksamhet (punkt 1, mom. 12)

Karl Boo (c), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar "I det" och slutar "genom lotteriverksamheten" bort ha följande lydelse:

Som tidigare angetts bereds inom regeringskansliet en framställning från riksdagen om närmare överväganden av möjligheterna att skapa en eller flera kulturfonder. Vad som anförs i motion Kr236 ger enligt utskottets mening starkt stöd för behovet av fonder som kan ge stöd åt inte bara kultur utan även folkrörelseverksamhet. Utvecklingen under året på lotterimarknaden – bl. a. genom Penninglotteriets långtgående intrång på kvicklotterisidan (Triss), vilken tidigare varit förbehållen folkrörelserna – har ytterligare accentuerat behovet av ett fortsatt statligt stöd till folkrörelserna. Staten har genom sin väl utbyggda organisation för de statliga lotterierna en mycket effektiv apparat för marknadsföring, och det framstår som naturligt och rimligt att denna apparat utnyttjas även för att ge ett ökat stöd åt folkrörelserna likaväl som åt kulturen. Utskottet anser visserligen att försiktighet bör iakttas då det gäller specialdestinering av vissa inkomster på statsbudgeten men med hänsyn till det nära sambandet mellan resultatet av de statliga lotterierna och resultatet av folkrörelselotterierna bör det enligt utskottets mening inte finnas något principiellt hinder för att en kultur- och folkrörelsefond baserad på vinstmedel från statlig spelverksamhet inrättas. I sammanhanget erinrar utskottet om Kulturlotteriet, där visserligen överskottet tillförs staten men specialdestineras till kulturella ändamål.

I enlighet med det anförda – som överensstämmer med vad som uttalades i reservation 1 till KrU 1986/87:5 – tillstyrker utskottet motion Kr236 i här aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande en *kultur- och folkrörelsefond finansierad genom statlig spelverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr236 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Kulturrådets framtid (punkt 2, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar "Utskottet har flera" och på s. 19 slutar "yrkande 2 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare (res. 4) framhållit angelägenheten av att många självständiga organ fördelar offentligt kulturstöd. Det är i enlighet härmed och i överensstämmelse med vad som anförs i motionerna Kr265 och Kr318 därför viktigt att kulturrådets dominerande ställning i detta avseende begränsas. Som ovan angetts kommer kulturrådets utredningsverksamhet att i viss mån begränsas fr. o. m. nästa budgetår. Detta är ett steg i rätt riktning. På sikt bör kulturrådet kunna avskaffas.

Utskottet tillstyrker således motionerna i aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *kulturrådets framtid*

att riksdagen med bifall till motionerna 1986/87:Kr265 yrkande 1 och 1986/87:Kr318 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Beräknande av medel för centrumbildningar (punkt 3, mom. 1)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar "Utskottet erinrar" och slutar "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att centrumbildningarna är ett nödvändigt komplement till de fria gruppernas verksamhet. De är samtidigt en omistlig kulturpolitisk resurs. Utskottet menar mot bakgrund av detta att en ökad satsning på centrumbildningarna är angelägen för att möjliggöra en utökad verksamhet och anser det därför befogat med en ytterligare höjning av anslagsposten med 2 milj. kr. Utskottet tillstyrker således motion Kr230 i detta avseende (yrkande 3).

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel för centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr230 yrkande 3 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 5 991 000 kr.,

11. Medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten (punkt 3, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar "Enligt utskottets" och på s. 21 slutar "Kr236 yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i de synpunkter på kultur i arbetslivet som framförts i motion Kr265 (m). Sådan verksamhet bör främst bygga på frivilliga insatser och ej vara ett utflöde av de fackliga organisationernas ambitioner. Det är också fel om en växande del av samhällets resurser till stöd för kulturen går till arbetsplatserna och därmed bort från kulturellt mer eftersatta grupper. Motionen tillstyrks i motsvarande del (yrkande 2 delvis).

Utskottet är inte heller berett att, som föreslås i motion Kr236, ändra inriktningen av anslagsposten.

Motion Kr236 yrkande 8 avstyrks således.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. beträffande *medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten*
>
> att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr265 yrkande 2 i motsvarande del samt med avslag på motion 1986/87:Kr236 yrkande 8 i motsvarande del beslutar att medel för anslagsposten inte skall beräknas under anslaget,

12. Medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten (punkt 3, mom. 2)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Då det" och på s. 21 slutar med "Kr236 yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker således att medel beräknas för kulturverksamhet på arbetsplatserna. I överensstämmelse med vad som föreslås i motion Kr236 (c) bör emellertid bidragsändamålet vidgas till att avse även kulturverksamhet i bostadsområden. Utskottet utvecklade förra året utförligt angelägenheten av att bidrag till sådan verksamhet införs och att därvid erfarenheterna tas till vara av det utvecklingsprojekt Kultur i boendemiljö som med stöd av kulturrådet bedrivits (KrU 1985/86:18 res. 17). Kulturrådets slutsats av utvecklingsprojektet är att lokalt förankrat kulturarbete kan leda till processer som ökar deltagarnas kunskaper om den egna miljön, deras möjlighet att beskriva den, deras gemenskap och deras beredskap att kollektivt påverka denna miljö. Utskottet ansluter sig till synpunkterna.

Mot den redovisade bakgrunden tillstyrker utskottet yrkandet i motion Kr236 om att anslagsposten skall benämnas Kultur i vardagslivet och att för ändamålet skall beräknas ett belopp som är 2 milj. kr. högre än det av

regeringen föreslagna (yrkande 8). Detta innebär samtidigt att motion Kr265 yrkande 2 i motsvarande del avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 med bifall till motion 1986/87:Kr236 yrkande 8 i motsvarande del och med avslag på motion 1986/87:Kr265 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för Kultur i vardagslivet skall beräknas 4 000 000 kr.,

13. Beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål (punkt 3, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar "Det är" och slutar "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Nödvändiga besparingar bör enligt utskottets mening i första hand gå ut över ospecificerade anslag. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion Kr265 i vad avser en begränsning av anslagsposten med 2 000 000 kr. på denna grund.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr265 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att för ändamålet under anslaget skall beräknas 3 080 000 kr.,

14. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 11 och 13

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100, med bifall till motion 1986/87:Kr265 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr230 yrkande 3 och 1986/87:Kr236 yrkande 8, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 15 215 000 kr.,

15. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 12

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100, med bifall till motion 1986/87:Kr236 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr230 yrkande 3 och 1986/87:Kr265 yrkande 2, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 21 215 000 kr.,

16. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (punkt 3, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 10

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100, med bifall till motion 1986/87:Kr230 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr236 yrkande 8 och 1986/87:Kr265 yrkande 2, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 21 215 000 kr.,

17. Medelsberäkning för ett invandrarcentrum i Botkyrka (punkt 4, mom. 1)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar "Utskottet kommer" och på s. 23 slutar "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Behovet av ett invandrarcentrum i Botkyrka är väl dokumenterat. Ett belopp om 2 milj. kr. bör således med bifall till motion Kr248 (vpk) beräknas för ett sådant invandrarcentrum. Den omständigheten att medel nu beräknas för ändamålet innebär inte att de överväganden föregrips som kommer att göras rörande även andra förslag av likartad karaktär i samband med behandlingen av proposition 1986/87:97 om de centrala museernas uppgifter och ansvar.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *beräknande av medel för ett invandrarcentrum i Botkyrka*

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr248 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas 2 000 000 kr.,

18. Beräknande av medel för dels Immigrantinstitutets verksamhet, dels Till regeringens disposition (punkt 4, mom. 3 och 4)

Ing-Marie Hansson, Catarina Rönnung, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Sylvia Pettersson och Erkki Tammenoksa (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar "Kulturutskottet framhöll" och slutar "Kr268 yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Som redovisas i det föregående innebär ett bifall till regeringens förslag att Immigrantinstitutet kommer att få bidrag till sin arkiv- och dokumentationsverksamhet med ca 212 000 kr. De skäl som i motionerna och i institutets anslagsframställning anförts för att i det närmaste fördubbla bidraget till institutet är enligt utskottets mening föga övertygande. Såvitt framgår av anslagsframställningen skulle huvuddelen av de ökade resurserna gå till en expansion av verksamheten, bl. a. genom att en bibliotekarie skulle anställas till en merkostnad av 150 000 kr. Vid en jämförelse med anslagsutvecklingen för andra institutioner inom kultursektorn framstår det som närmast häpnadsväckande att krav på direkta statsbidrag till en sådan expansion för Immigrantinstitutet kan framställas. Immigrantinstitutets ekonomiska situation är uppenbarligen mycket osäker. Utskottet hänvisar i detta hänseende till föreliggande underskott i verksamheten och till att mycket stora hyreshöjningar är aktuella och att lokalfrågan synes oklar. Till detta kommer att Immigrantinstitutets verksamhet är kontroversiell och värdet av vissa delar av denna kan ifrågasättas. I detta hänseende hänvisar utskottet till att kulturrådet i yttrande förra året till utskottet framhöll att rådet noterat att i kontakterna med kulturlivet var Immigrantinstitutets verksamhet omdiskuterad och värderades mycket olika av olika parter. Enligt utskottets mening kan det inte komma i fråga att föreslå en höjning av bidraget från förevarande anslag till Immigrantinstitutet utöver vad som innefattas i regeringens förslag. Då det inte heller finns anledning vidta någon annan åtgärd med anledning av motionerna avstyrks dessa. Detta innebär bl. a. att beloppet "Till regeringens disposition" bör bestämmas till samma belopp som regeringen utgått från vid sin medelsberäkning.

Utskottet vill i sammanhanget framhålla att en mer definitiv ställning till frågan om fortsatt statligt stöd till Immigrantinstitutet – och till frågan om från vilket eller vilka anslag ett sådant stöd skall utgå – får tas i samband med prövningen av arkivutredningens förslag.

dels att utskottets hemställan under 3 och 4 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräknande av medel för Immigrantinstitutets verksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr246, 1986/87:Kr267 och 1986/87:Kr268 yrkande 1, de båda förstnämnda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas belopp som följer av regeringens förslag,

4. beträffande *beräknande av medel Till regeringens disposition*

att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 samt med avslag på motion 1986/87:Kr266 i motsvarande del och motion 1986/87:Kr268

yrkande 2 beslutar att för angivna ändamål under anslaget skall beräknas belopp i enlighet med regeringens förslag.

19. Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål (punkt 4, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 17

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100, med bifall till motion 1986/87:Kr248 samt med avslag på motionerna 1986/87:Kr246 och 1986/87:Kr267, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 6 485 000 kr.,

20. Kurdiskt kulturcentrum (punkt 4, mom. 7)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar "I yttrande" och slutar "motion Kr263" bort ha följande lydelse:

Motionärerna har enligt utskottets mening på ett övertygande sätt visat på behovet av ett kurdiskt kulturcentrum i Stockholm. Kurderna som är splittrade minoriteter utan eget land har en svårare situation än övriga flyktinggrupper. De bör därför ges ett i förhållande till övriga invandrargrupper ökat stöd, bl. a. genom att ett kurdiskt, kulturellt institut upprättas. Regeringen bör lägga fram förslag härom. Utskottet tillstyrker således motion Kr263.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *kurdiskt kulturcentrum*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr263 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

21. Statens ansvar för utställningsersättning (punkt 6, mom. 1)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 27 börjar "Med beaktande" och slutar "del avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet är inte berett att acceptera det ställningstagande som redovisas i propositionen i fråga om statens ansvar för utställningsersättning. Utskottet anser därför att fortsatta försök bör göras för att söka lösa frågan om ett sådant statligt ansvar även utanför den statliga sektorn. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motion Kr229 och motion Kr236 yrkande 11 i motsvarande del.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *statens ansvar för utställningsersättning*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Kr229 och 1986/87:Kr236 yrkande 11 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

22. Förhandlingar om visningsersättningens storlek m. m. (punkt 6, mom. 3)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 29 börjar "Utskottet ansluter" och slutar "3 delvis)" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det angeläget att de i motion Kr264 (vpk) upptagna frågorna – om förhandlingsrätt gällande visningsersättningen, om ett beräkningssystem för ersättningen och om en uppräkning av denna så att den i slutskedet minst motsvarar biblioteksersättningen – blir lösta. Utskottet tillstyrker därför motionen i här aktuell del (yrkandena 1 och 2 samt 3 delvis).

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *förhandlingar om visningsersättningens storlek m. m.*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr264 yrkandena 1 och 2 samt 3 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

23. Ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek (punkt 7, mom. 1)

Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Margareta Mörck (fp) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar "Utskottet anser" och slutar "avstyrker motionen" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det ett rättvisekrav att rättighetshavarna på musikområdet får ersättning för att deras verk tillhandahålls på biblioteken efter likartade grunder som gäller för litterära upphovsmän. Det förslag som lagts fram i konstnärsnämndens promemoria, Ersättning för biblioteksmusik, bör läggas till grund för en reform på området. Förslag i promemorian bör i enlighet med vad som föreslås i motion Kr238 kompletteras på det sättet att ersättning även beräknas för utlåning av noter från Musikaliska akademiens bibliotek. Förslaget bör genomföras redan vid kommande halvårsskifte.

Utskottet tillstyrker således motion Kr238 i aktuell del. Detta innebär att upphovsmän på musikområdet samt musiker och sångare fr. o. m. nästa budgetår skall få ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr238

a) godkänner de i motion Kr238 förordade riktlinjerna för inrättande av Sveriges komponistfond och Sveriges musikerfond den 1 juli 1987.

b) under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till *Sveriges komponistfond* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 1 862 000 kr.,

c) under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till *Sveriges musikerfond* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 576 000 kr.,

24. Särskild uppräkning av anslaget Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 2)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar "I motion" och slutar "(yrkande 3)" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 23) förordat att det fr. o. m. nästa budgetår skall införas ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek.

I enlighet med vad som föreslås i motion Kr298 bör som en följd härav en särskild uppräkning av anslaget göras för stöd till scen- och filmkonstnärer med 1 milj. kr., och till musiker och sångare med samma belopp. Vidare bör en allmän uppräkning av anslaget göras med 2 milj. kr.

Motion Kr298 tillstyrks således i aktuell del (yrkande 3).

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *särskild uppräkning av anslaget*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Kr298 yrkande 3 i motsvarande del beslutar att för nästa budgetår under anslaget skall beräknas 4 000 000 kr., utöver vad regeringen föreslagit.

25. Stipendier till unga konstnärer (punkt 7, mom. 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 31 börjar "Utskottet vill" och slutar "(yrkande 3)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion Kr265 att ett visst statligt stöd kan vara erforderligt för att icke etablerade konstnärer skall ges möjlighet till en separatutställning och tillstyrker förslaget om att 1 milj. kr. fördelas till detta ändamål. Stödet bör då ses som en komplettering till systemet med startbidrag som utgår från medel som anslås ur anslaget till visningsersättning till målare, grafiker, skulptörer och textilkonstnärer som ännu inte dokumenterat fem års konstnärlig yrkesverksamhet.

Utskottet tillstyrker således motion Kr265 yrkande 3.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *stipendier till unga konstnärer*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr265 yrkande 3 i motsvarande del beslutar att för ändamålet under anslaget skall beräknas 1 000 000 kr., i enlighet med vad utskottet anfört.

26. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 25

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Gunnel Liljegren (alla m) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr265 yrkande 3 samt med avslag på motion 1986/87:Kr298 yrkande 3, båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 16 627 000 kr.,

27. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (punkt 7, mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 24

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och med bifall till motion 1986/87:Kr298 yrkande 3 samt med avslag på motion 1986/87:Kr265 yrkande 3, båda motionerna i motsvarande del, till *Bidrag till konstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 19 627 000 kr.,

28. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (punkt 8)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m) och Kerstin Göthberg (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar "Utskottet anser" och på s. 33 slutar "samtliga motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det i enlighet med vad som föreslås i motionerna är viktigt att antalet inkomstgarantier ökas väsentligt mer än vad regeringen föreslagit. Det är rimligt att med anledning av motionerna Kr265 yrkande 4, Kr298 yrkande 2 och Kr236 yrkande 10 antalet garantirum nästa budgetår ökas med tio utöver regeringens förslag. Kostnaden härför kan beräknas till 750 000 kr. I överensstämmelse med ställningstagandet i flera av motionerna bör utskottets förslag ses som början på en fortsatt utbyggnad av antalet garantirum.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:100 och motionerna 1986/87:Kr236 yrkande 10, 1986/87:Kr265 yrkande 4 och 1986/87:Kr298 yrkande 2 till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 8 356 000 kr.

1. Statsutgifterna för kulturändamål m. m. (punkt 1, mom. 3)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anför:

Vi har inte något att erinra mot den jämförelse som utskottet gör mellan de statliga kulturanslagen budgetåret 1980/81 och budgetåret 1986/87. Vilket resultat man kommer fram till vid jämförelser av detta slag är naturligtvis i hög grad beroende av vilka utgångspunkter som väljs. Således synes en jämförelse mellan budgetåret 1982/83 och budgetåret 1987/88 ge till resultat – om man räknar in statsskuldräntorna – att statsanslagen till kulturen minskat.

2. Vissa kulturfondsfrågor (punkt 1, mom. 11 och 12)

Jan-Erik Wikström och Margareta Mörck (båda fp) anför:

Vi vill erinra om att folkpartiets företrädare i utskottet förra året reserverade sig mot att det skulle tas ett riksdagsinitiativ om överväganden rörande möjligheterna att inrätta kulturfonder (KrU 1985/86:18 res. 15). En rad argument för ställningstagandet anfördes. Sedan riksdagen likväl beslutat om ett initiativ i frågan har även vi att utgå härifrån vid bedömningen av de här aktuella motionsyrkandena.

3. Kulturfond för främjande av den svenska nationella kulturen (punkt 1, mom. 5)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anför:

Med anledning av bl. a. en motion från vänsterpartiet kommunisterna övervägs inom regeringskansliet frågan om möjligheterna att skapa en eller flera kulturfonder. Jag vidhåller vår uppfattning att en kulturfond bör skapas för att främja den svenska nationella kulturens utveckling. Genom en sådan fond kan näringslivets intresse att stödja kulturen tas till vara. I nuvarande läge avstår vi från att yrka på ett tilläggsuppdrag till regeringen i angivna syfte.

Översikt över motionernas behandling

Motion nr	Motionsyrkandena behandlas på nedan angivna ställen i				
1986/87:Kr	utskottets yttrande s.	utskottets hemställan punkt och moment		reservation nr	särskilt yttrande nr
210 yrk. 1	5– 6	1	mom. 2	2, 3	
yrk. 2	15	1	mom. 11		2, 3
yrk. 3	15	1	mom. 11		2, 3
yrk. 4	14–15	1	mom. 10	6, 7	
229	27	6	mom. 1	21	
230 yrk. 3	20	3	mom. 1, 4	10, 14, 15, 16	
236 yrk. 1	(4), 7– 8	1	mom. 3		1
yrk. 2	15	1	mom. 12	8	2
yrk. 3	9–13	1	mom. 5	5	
yrk. 4	9–13	1	mom. 5	5	
yrk. 5	13	1	mom. 9		
yrk. 8	20–21	3	mom. 2, 4	11, 12, 14, 15, 16	
yrk. 10	32–33	8		28	
yrk. 11	27–29	6	mom. 1, 2	21	
238	30–31	7	mom. 1, 4	23, 26, 27	
245	9–13	1	mom. 5	5	
246	23–24	4	mom. 3, 5	18, 19	
248	22–23	4	mom. 1, 5	17, 19	
251	24	4	mom. 6		
254	10–13	1	mom. 5	5	
263	25	4	mom. 7	20	
264 yrk. 1	29	6	mom. 3	22	
yrk. 2	29	6	mom. 3	22	
yrk. 3	29	6	mom. 2, 3	22	
265 yrk. 1	18–19	2	mom. 2	9	
yrk. 2	20–21	3	mom. 2, 3, 4	11, 12, 13, 14, 15, 16	
yrk. 3	31	7	mom. 3, 4	25, 26, 27	
yrk. 4	32–33	8		28	
266	23	4	mom. 2, 4	18	
267	24	4	mom. 3, 5	18, 19	
268 yrk. 1	24	4	mom. 3	18	
yrk. 2	24	4	mom. 4	18	
271	13	1	mom. 7		
298 yrk. 1	4– 5	1	mom. 1	1	
yrk. 2	32–33	8		28	
yrk. 3	31	7	mom. 2, 4	24, 26, 27	
yrk. 4	28–29	6	mom. 2		
315	16	1	mom. 13		
316 yrk. 1	10–13	1	mom. 5	5	
yrk. 2	13	1	mom. 8		
318 yrk. 1	4– 5	1	mom. 1	1	
yrk. 2	18–19	2	mom. 2	9	
yrk. 3	9	1	mom. 4	4	
yrk. 4	14–15	1	mom. 10	6, 7	
yrk. 5	10–13	1	mom. 5	5	
434 yrk. 2	13	1	mom. 6		

Innehållsförteckning

Sammanfattning 1

Allmän kulturverksamhet m. m.

Övergripande frågor
Motioner 2
Utskottet
De kulturpolitiska målen, m. m. 3
Fördelningen av offentligt kulturstöd 9
Statligt stöd till regional kulturverksamhet, m. m. 9
Sponsring. Kulturfonder 14
Kulturellt stöd för Sverigefinnar 16
Hemställan 16
Statens kulturråd 17
Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. 19
Bidrag till särskilda kulturella ändamål 21
Bidrag till samisk kultur 26
Statens ansvar för utställningsersättning 26
Visningsersättning åt bild- och formkonstnärer 26
Bidrag till konstnärer 29
Inkomstgarantier för konstnärer 32
Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m. 33
Ersättning till rättighetshavare på musikområdet 33

Reservationer

1. De kulturpolitiska målen (m, fp, c) 34
2. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (m, fp, c) (motiveringen) 35
3. Främjande av den svenska nationella kulturens utveckling (vpk) 35
4. Fördelningen av kulturstöd (m) 36
5. Det statliga stödet till regional kulturverksamhet (s) 36
6. Sponsring (m, fp, c) 37
7. Sponsring (vpk) 38
8. En kultur- och folkrörelsefond finansierad genom statlig spelverksamhet (c, vpk) 39
9. Kulturrådets framtid (m) 40
10. Beräknande av medel för centrumbildningar (vpk) 40
11. Medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten (m) 41
12. Medelsberäkning m. m. för den i propositionen som Utveckling av kulturverksamhet på arbetsplatserna betecknade anslagsposten (c) 41
13. Beräknande av medel till kulturrådets disposition för kulturella ändamål (m) 42
14. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (m) 42

15. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (c) 43
16. Medelsanvisningen till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer m. m. (vpk) 43
17. Medelsberäkning för ett invandrarcentrum i Botkyrka (vpk) 43
18. Beräknande av medel för dels Immigrantinstitutets verksamhet, dels Till regeringens disposition (s) 44
19. Medelsanvisningen till Bidrag till särskilda kulturella ändamål (vpk) 45
20. Kurdiskt kulturcentrum (vpk) 45
21. Statens ansvar för utställningsersättning (fp, c, vpk) 45
22. Förhandlingar om visningsersättningens storlek m. m. (vpk) 46
23. Ersättning för att musikalier och fonogram används på bibliotek (fp, c) 46
24. Särskild uppräkning av anslaget Bidrag till konstnärer (fp) 47
25. Stipendier till unga konstnärer (m) 47
26. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (m) 48
27. Medelsanvisningen till Bidrag till konstnärer (fp) 48
28. Medelsanvisningen till Inkomstgarantier för konstnärer (m, fp, c) 48

Särskilda yttranden

1. Statsutgifterna för kulturändamål m. m. (c) 49
2. Vissa kulturfondsfrågor (fp) 49
3. Kulturfond för främjande av den svenska nationella kulturen (vpk) 49

Bilaga

Översikt över motionernas behandling 50

gotab Stockholm 1987 12622